...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...о Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 54 (6244)
МАРТЫН
18
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Ленин—Сталинай партиин агууехэ идеянүүдээр зоригжоһон советскэ эрдэмтэд, ухаалан зохёогшод, литературын ба искусствын ажал-ябуулагшад түрүү советскэ наукые, техникые, культурые урагшань эсэшэ сусашагүйгөөр дабшуулжа, коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ өөһэдынгөө тон ехэ оруулалта хэнэ.

„ПРАВДА“.

...ФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

ВКП(б)-гэй обкомой пленум тухай

...оной мартын 15—16-да ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обко... пленум болобо.

...ум ВКП(б)-гэй обкомой хүдэлмэри тухай элидхэл зүбшэн ... зохихо тогтоол абаа.

...ум ВКП(б)-гэй обкомой нэгэдэхи секретариин уялгануудһаа ... В. Кудрявцевые сүлөөлөө, ВКП(б)-гэй обкомой нэгэдэхи ...яар нүхэр Л. У. Хахаловые һунгаа.

...шэлэн пленум болбол ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь даша... ...ан, нүхэр Б. Л. Лобсановые — ВКП(б)-гэй обкомой хоёрдо... ...тариин уялгануудһаа, нүхэр П. М. Роговые ВКП(б)-гэй об... ...секретариин уялгануудһаа сүлөөлөө.

...ум ВКП(б)-гэй обкомой хоёрдохи секретаряар —нүхэр ...шниковые, ВКП(б)-гэй обкомой секретаряар нүхэр Д. Ж. ...финис һунгаа.

...ДО БЭЛЭДХЭХЭ ТҮСЭБӨӨ ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЭ

...республикын ой модоной ...ленностиин предприяти... ...модо бэлэдхэлэй сезонно ту... ...үргэхэ стахановска һарын ...ь үнгэрбэ. Эхэ орондоо, ...мын агууехэ барилга... ...эрхим шанартай модо ехээр ... гэжэ нүхэр Сталиндаа ...гээ бэелүүлхын тулада ...ымнай эрхим модошод ... эршэмтэй шангаар, ста... ...ар хүдэлмэрилнэ. Ой мо... ...промышленностиин түрүү ...тинууд модо бэлэдхэлэй ...хэ абаашалгын темпые ...жа, даалгабаряа үдэр бү... ...энэ. Хандагатайн, Ханда... ...йскэ, Черемуховска, Кур... ...промхозууд социалистичес... ...сөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэ... ...ар сүүдхынгээ графигые ... гүйсэдхэдэг болоо. Ста... ... ажалай эрхим жэшээ ха... ...хүдэлмэришэдэй ба кол... ...-сезоннигуудай тоо улам ...о.

...е, «Бурмонголлес» трес... ... дээрэнь абабал, сезон... ...өө ба стахановска һарын ...инуудые хангалтагүйгөөр ... байна. Сэлэнгын, Итан... ...уутайн ба бусад зарим ...зууд стахановска һарын ... мүнөө хүрэтэр хүдэлмэ... ...билалта хэжэ шадаагүй, ... ороогүй байһаар. Эдэ ...зуудта ажалай эмхидхэл ... техникэ хангалтагүйгөөр ...энэ.

... түрүү предприятинуудта, ...дэ, Хандагатайн леспром... ...кторнууд, автомашина... ...ктрохюрөөнүүд бүтээсэ ...р хэрэглэгдэдэг байхада, ...Итанцын ба бусад за... ...ромхозууд яахадаа техни... ...аар ашагланаб? Эдэ лес... ...удай хүтэлбэрилэгшэд ха... ...кые зүбөөр, бүтээсэ ехэ... ...эрэглэхын тула оролдо... ...рүү механизаторнуудай ... предприятинуудтаа дэл... ... түлөө тэмсэнэгүй.

...ын леспромхоздо хэдэн ...уд ба автомашинанууд ... шахуу минин байна. Лес... ...й хүтэлбэрилэгшэд бол... ...хникые хүсэдөөр ашагла... ... эмхидхэхые оролдо... ...танцын, Баргажанай ба ...рим леспромхозуудта нэ... ...рэ тракторнууд хоёр ха... ...үдэлмэрилнэгүй. Элэ лес... ...удай хүтэлбэрилэгшэдэй ...юусалгагүй ябадалые мэ... ...һан «Бурмонголлес» трес... ...бэрилэгшэд шухала хэм... ...гүй, харин өөһэдөөшье ...удые хоёр халаанда таби... ...е тоодоггүй байна. Трес... ...леспромхозуудай хүтэлбэ... ... ниимэ ябадалаа огтолон ...техникые гүйсэдөөр хэрэг... ...амаг анхаралаа хандуул... ... тракторнуудые, автома... ...ые, электрохюрөөнүүдые ...этэйгээр ашаглаха яба... ...дэхэ уялгатай.

...леспромхозуудта ажалай ...эхэнүүд дутагдалнууд ...а.

... болбол модо бэлэдхэл дээрэ бүхы хүдэлмэриие шууд эмхидхэдэг хүн гээшэ. Өөһэдынгөө хэрэгые һайн мэдэхэ ба дүй дүршэл ехэтэй мастернууд һүүлэй жэлнүүдтэ «Бурмонголлес» трест дотор олон болонхой. Шулуутайн леспромхозой мастер нүхэр Безродных леспромхоз соогоо түрүүлэн тракторнуудай хоёр халаанай хүдэлмэри эмхидхэһэн ба бүхы технологическа процессые зүбөөр табиһан байна. Тиимэһээ тэрэнэй мастерска участок даалгабаряа хододоо дүүргэнэ.

Гэбэшье, зарим предприятинуудта мастернуудай хүдэлмэридэ анхарал багаар хандуулагдана, тэдэндэ шухала туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Тиимэһээ мастернууд модошодой шууд хүдэлмэри эмхидхэхын орондо, элдэб бусад ажалда үдэрөө үнгэргэдэг ушарнууд олон. Леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө хиналта багаар хэгдэдэг дээрэһээ зарим мастернууд даалгабаряа дүүргэхэ ба һайн шанарай модо бэлэдхэхэ ябадал хангана гүй, үйлэдбэриин технологи хазагайруулна. Илангаяа мүнөө үедэ **мастернуудай үүргые ба харюусалгые дээшэлүүлхэ, модошодой ба механизмуудай хүсые зүбөөр ба гүйсэд ашаглаха** шухала.

Модо бэлэдхэлэй стахановска һарын ябажа байбашье, модо бэлэдхэлэй олон предприятинуудта социалистическэ мүрысөөн зүбөөр эмхидхэгдээгүй, тэрээндэ үргэн олон хүдэлмэришэд ба колхозниууд-сезоннигууд хабаадуулагдаагүй байна. Зарим леспромхозуудай директорнүүдые политическэ талаар орлогшонор модошодой дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба түрүүшүүлэй дүршэлые бүхы модошодой дунда нэбтэрүүлхэ хэрэг эмхидхэхын орондо, ехэнхидээ ажахын элдэб асуудалнуудые шиидхэжэ ябадаг заншалтай болонхой. Леспромхозой директорые политическэ талаарнь орлогшонор ба партийна организацинууд хадаа модошодые политическээр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй стахановска ажал үүсхэхэ хэрэгтэ шухала анхаралаа хандуулдаг болохо уялгатай.

Партийна организацинуудай зорилго хадаа бүхы участогуудайнгаа хүдэлмэридэ хүсэтэ нүлөө үзүүлжэ, модошодой дунда социалистическэ мүрысөөе эмхидхэхэ ябадал болоно. Энээнэй тулада модошодто лекци ба элидхэл хэхэ, саг үргэлжэ хөөрэлдөө үнгэргэхэ, үйлэдбэриин суглаануудые хэхэ, ханын газетэ ба дайшалхы хуудаһануудые гаргаха, радио шагналга ба кино харалга эмхидхэхэ, газетэ, журналнуудаар модошодые хододоо хангажа байха хэрэгтэй. Партийна организацинууд болбол модошодто ажаһуудалай һайн условиие байгуулхын, тэдэниие эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр таһалгаряагүй хангахын тула бүхы һаналаа табиха ёһотой.

Пүхэд модошод! Агуусхэ вождь Сталиндаа үгэһэн үгэдөө хүрэжэ, модо бэлэдхэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэгты.

Бурят-Монголой АССР-эй ...Верховно Соведэй Президиумдэ

...о Соведэй Президиум ...үхэр Иванов Соломон ...ые Бурят-Монголой ... Министрнүүдэй Соведэй ...ын уялгануудһаа сүлөө... ...р Цыремпилон Доржи ...овичые Бурят-Монголой ... Верховно Соведэй Пре... ... Түрүүлэгшын уялганууд... ...өлжэ, Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр томилоо.

Верховно Соведэй Президиум болбол Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Лобсанов Будажап Лобсановичта Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудые дүүргэхыень даалгаба.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

1950 ондо наукын, ухаалан зохёолгын, литературын ба искусствын талаар хэгдэһэн онсо гайхамшаг хүдэлмэринүүдэй түлөө Сталинска шангуудые олгохо тухай*)

1950 ондо хэгдэһэн онсо гайхамшаг научна зохёолнуудай, ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэридэхи хүдэлмэриин методуудые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө, литературын болон искусствын талаар онсо гайхамшаг зохёолнуудай түлөө Сталинска шангуудые олгохо гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тоггообо.

II.

Онсо гайхамшаг ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэриин хүдэлмэриин методуудые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө Сталинска шангуудые:

а. Машина бүтээлгын талаар

150.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. Нүүрһэнэй машина бүтээхэ Гүрэнэй проектно-конструкторска ба экспериментальна институдай главна конструктор, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Гридин** Алексей Дмитриевичтэ, проектын главна конструктор **Кудряшов** Евгений Ивановичта, мүн тэрэ институдай таһагай начальник **Пичугин** Александр Александровичта, «Сталинуголь» комбинадай шахтын главна инженер **Бурцев** Иван Яковлевичта, —нүүрһэнэй палан унаһан нимгэн пластнуудые малтаха нүүрһэнэй комбайные ухаалан зохёоһоной ба нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлһэнэй түлөө.

2. СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Дикушин** Владимир Ивановичта, металл зүһэхэ станогуудай научно-шэнжэлэлгын экспериментальна институдай сотруднигууд **Владзиевский** Александр Павловичта, **Гаврюшин** Антон Григорьевичто, **Алексеев** Евгений Герасимовичта, **Левин** Арий Абрамовичта, **Прокопович** Аркадий Ефимовичтэ, **Зузанов** Георгий Ивановичта, **Бакулин** Иван Алексеевичтэ, **Щербаков** Василий Ивановичта, **Никитин** Борис Дмитриевичтэ, **Соловьев** Георгий Васильевичта, **Захаров** Вячеслав Алексеевичтэ, **Морозова** Елена Митрофановнада, **Черников** Сергей Сергеевичтэ, **Логинов** Яков Владимировичта, **Минскер** Эммануил Исааковичта, **Бобров** Георгий Арсентьевичтэ, **Чуян** Михаил Михайловичта, **Никифоров** Павел Александровичта, «Красный Пролетарий» заводой слесарь-монтажник **Сорокин** Алексей Федоровичта, «Электропечь» трестын конструкторска бюрогой секторэй начальник **Крылов** Петр Александровичта, станок бүтээлгын Министерствын харилсан һэлгэхэ Бюрогой директор **Городецкий** Иосиф Ефимовичтэ, мүн тэрэ Бюрогой главна инженер **Дворецкий** Евгений Романовичта, Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын инструментальна институдай директор **Надеинская** Елизавета Павловнада, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэмжээнүүдэй ба хэмжүүрэй приборнуудай Комитедэй ахалагша инженер **Рымарь** Николай Федоровичто, —машина бүтээхэ үйлэдбэриин процессүүдые комплексно ёһоор автоматизацилгын принципүүдые зохёоһоной, поршеньнуудай, автоматическа заводой проект зохёоһоной ба ашаглалгада оруулһанай түлөө.

3. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Добрынин** Владимир Алексеевичтэ, инженернүүд **Барсук** Александр Николаевичта, **Бермант** Ефим Михайловичта, **Гришин** Вячеслав Владимировичта, **Дынкин** Александр Леонидовичта, **Колесов** Петр Алексеевичтэ, **Мусатов** Александр Арсеньевичтэ, **Смоленский** Константин Ивановичта, **Нспопалов** Николай Матвеевичтэ, профессорнүүд **Левин** Валериан Романовичта, **Масленников** Михаил Михайловичта, — машина бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

4. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Люлька** Архип Михайловичта, инженернүүд **Жуков** Иван Ивановичта, **Козлов** Иван Федоровичто, **Лусс** Эдуард Эдуардовичта, **Нсвиков** Георгий Федоровичто, **Шевченко** Павел Исидоровичто, **Юкало** Павел Алексеевичтэ, — мотор бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

5. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Рудяк** Евгений Георгиевичто, инженернүүд **Белосатов** Георгий Павловичта, **Вылкост** Теодор Доминиковичто, **Горичев** Константин Васильевичта, **Киржаков** Кирилл Михайловичта, **Кузнецов** Герман Николаевичта, **Лисичкин** Борис Георгиевичто, **Малика** Степан Семеновичто, **Мурин** Николай Николаевичта, **Попов** Николай Александровичта, **Смоткин** Иерухим Хацкелевичтэ, **Соколов** Василий Емельяновичта, **Сулимовский** Николай Александровичта — сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

6. Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээлгын Уральска заводой главна конструкторай Таһагай бюрогой начальник, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Сатовский** Борис Ивановичта, бюрогой начальнигай орлогшо **Кубачек** Владимир Рудольфовичто, мүн тэрэ заводой главна конструкторай Таһагай группануудай хүтэлбэрилэгшэд **Исаев** Тимофей Емельяновичта, **Ясенев** Дмитрий Андреевичтэ, **Винокурский** Хаим Ароновичто, **Борисов** Сергей Кузьмичта, хайлуулгын Таһагай технологическа бюрое даагша **Горелышев** Сергей Александровичта, мүн тэрэ заводой главна механигай Таһагай хүтэлбэрилхы инженер-технолог **Любимов** Аркадий Александровичта, В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ Московско инженерно-барилгын институдай профессор **Домбровский** Николай Григорьевичто, «Электропривод» трестын главна инженер **Тулин** Вячеслав Семеновичто, мүн тэрэ трестын главна конструкторай орлогшо **Ефанов** Алексей Гавриловичта, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Харьковска электромеханическа заводой главна инженер **Борисенко** Николай Ивановичта, Московско механическа заводой технолог **Евсеев** Борис Михайловичта — ЭШ—14/65 гэжэ алхалдаг экскаваторай конструкциие зохёоһоной түлөө.

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Горбачев** Николай Петровичто, инженернүүд **Бабочкин** Владимир Сергеевичтэ, **Васильев** Александр Николаевичта, **Гохштейн** Герш Цальевичта, **Руднев** Владимир Владимировичта, **Ларионов** Василий Васильевичта, **Семенов** Анатолий Ивановичта, **Ювышев** Николай Николаевичта, **Федосов** Иван Всеволодовичто,—техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

2. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Коротков** Федор Амосовичто, инженернүүд **Артемьев** Александр Александровичта, **Дзарданов** Андрей Борисовичта, **Павловский** Леонид Александровичта, **Процеров** Борис Александровичта, **Романов** Михаил Дмитриевичтэ, **Щепотков** Николай Ивановичта,—машина бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

3. СССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо **Кучумов** Павел Сергеевичтэ, хүдөө ажахые механизацилгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша инженернүүд **Бондаренко** Алексей Филимоновичто, **Луканов** Михаил Андреевичтэ, мүн тэрэ институдай лабораториин хүтэлбэрилэгшэ **Селиванов** Александр Ивановичта,—хуушан маркануудай тракторнуудай базисна детальнуудые һэргээн бодхоохо заһабарилгын методуудые зохёоһоной ба хүдөө ажахыда нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

4. «Красный Пролетарий» заводой гол конструктор, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Левшунов** Валентин Тихоновичтэ, ахалагша конструкторнууд **Федоровский** Аркадий Петровичто, **Костюнин** Алексей Сергеевичтэ, **Федосова** Екатерина Ивановнада, **Анненберг** Эрнест Александровичта, наладчик **Марнин** Василий Васильевичта, мүн тэрэ заводой мастер **Беляков** Евгений Алексеевичтэ,—токарно-винт зүһэлгын электрокопировальна уникальна станогые зохёоһоной түлөө.

5. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, торфяной промышленностиин Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай директорэй орлогшо **Соколов** Алексей Анатольевичто, мүн тэрэ институдай ахалагша научна сотрудник **Нащеев** Георгий Николаевичта, ахалагша инженер **Розенплентер** Николай Фридриховичтэ, лабораториин хүтэлбэрилэгшэ **Наумов** Дмитрий Константиновичта, Свердловско торфотрестын главна инженер **Гинзбург** Лев Наумовичта, торфяной машина бүтээлгын Ивановска заводой главна конструктор **Шелыгин** Леонид Александровичта, мүн тэрэ заводой ахалагша инженер **Елагин** Аполлон Алексеевичтэ, Майн 1-эй нэрэмжэтэ торфяной машина бүтээлгын Калининска заводой главна инженер **Аренгольд** Марк Александровичта, мүн тэрэ заводой главна конструктор **Капустин** Александр Сергеевичтэ, —кусковой торф малтан абадаг ехэ бүтээсэтэ машинануудай конструкциие зохёоһоной ба тэдэниие үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной түлөө.

6. В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Горьковско автомобильна заводой главна инженер, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Строкин** Николай Ивановичта, слесарьнуудай бригадир **Вилков** Дмитрий Романовичта, штампнуудай наладчик-бригадир **Косицын** Александр Ивановичта, технологическа таһагай ахалагша конструктор **Лбов** Григорий Федоровичто, мүн тэрэ заводой главна конструктор **Липгарт** Андрей Александровичта, Центральна конструкторска бюрогой секциин начальник **Павинский** Михаил Владимировичта, цехүүдэй начальнигууд **Платонов** Борис Павловичта, **Сафонов** Александр Михайловичта, главна технологой уялгануудые гүйсэдхэгшэ **Таурит** Георгий Эдуардовичта, мүн тэрэ заводой гол конструктор **Юшманов** Николай Александровичта, — ЗИМ гэжэ хүнгэн автомобилиин конструкциие зохёоһоной ба тэрэниие үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной түлөө.

7. Институдай директорэй орлогшо **Усюкин** Иван Петровичто, инженернүүд **Жданов** Борис Сергеевичтэ, **Горшков** Алексей Максимовичта, **Буткевич** Константин Стефановичта, **Захаров** Александр Васильевичта, **Сазонов** Борис Викторовичтэ, **Столпер** Михаил Борисовичта, **Юнович** Эфраим Марковичта, **Мороз** Александр Ивановичта, **Епифанова** Вера Ивановнада, **Кандауров** Захар Ивановичта, **Левитин** Михаил Марковичта, —кислород абаха хүсэтэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые байгуулһанай түлөө.

8. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Целиков** Александр Ивановичта, машина бүтээлгын технологиин Центральна научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүд **Кузьмин** Александр Дмитриевичтэ, **Дмитриев** Лев Дмитриевичтэ, **Когос** Айзик Марковичта, **Королёв** Андрей Андреевичтэ, **Носаль** Всеволод Владимировичта, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Ново-Краматорско заводой инженернүүд **Благовещенский** Юрий Евгеньевичтэ, **Карпов** Владимир Федоровичто, металлургическа заводуудые проектировалхэ Гүрэнэй институдай инженернүүд **Горе** Евгений Петровичто, **Коган** Израиль Абрамовичто, **Истомин** Александр Васильевичта, Закавказска металлургическа заводой инженер **Швец** Петр Ильичтэ,—советскэ блуминг байгуулһанай түлөө.

9. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Шаврин** Борис Ивановичта, инженернүүд **Бнасевич** Александр Максимовичта, **Бобров** Евгений Ивановичта, **Ванин** Сергей Петровичто, **Горохов** Павел Максимовичта, **Горячев** Порфирий Владимировичта, **Зайцев** Алексей Александровичта, **Соколов** Алексей Георгиевичто, **Новиков** Григорий Маркеловичтэ, **Иофинов** Соломон Абрамовичта, —сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

10. Хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ **Шкундин** Борис Марковичта, **Горин** Михаил Андреевичтэ, Главгидроволгодонстройн гидромеханизациин управлениин главна механик **Корчагин** Николай Александровичта, конторын таһагай начальник **Чеботарев** Федор Николаевичта, конторын начальник **Шелухин** Павел Васильевичта проектнэ конторын главна инженер **Зайцев** Николай Ивановичта, мүн тэрэ управлениин главна инженер **Потапов** Андрей Никитовичта, «Красный Дон» заводой директор **Кондаков** Петр Ивановичта, С. М. Кировэй нэрэмжэтэ үргэлжын-транспортна түхеэрэлгын заводой слесарьнууд-хаоаргагшадай бригадир **Гудомский** Михаил Федоровичто, «Гидромехпроект» конторын главна инженер **Владимирцев** Сергей Петровичто, «Гидромеханизаци» трестын управляющи **Фогельсон** Сергей Борисовичта, мүн тэрэ трестын главна конструктор **Мороз** Владимир Александровичта,—газар үрэбхин малтагша хүсэтэ машинануудай конструкци зохёоһоной, тэдэниие үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной ба барилгада нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

*) Үргэлжэлэл. Эхининь манай газетын 53-дахи номерто.

Союзай Соведэй хуули гаргалгын һанамжалгануудые хэхэ Комиссида

Союзай Соведэй хуули гаргалгын һанамжалгануудые хэхэ Комиссиин ээлжээтэ пленарна заседаниинь нүхэр А. Н. Поскребышевэй түрүүлэлгэ доро һаядаа болобо.

Тус комиссида депутатуудһаа, мүн элдэб эмхи зургаанууд ба зарим граждаиинуудһаа ороһон дурадхалнуудые хараадаа абажа, Комисси хадаа гэрлэлгэ ба гэр бүлэ тухай ССР Союзай хуули гаргалгын үндэһэ һууринуудай проектые зүбшэн хэлсээд, зохихо шиидхэбэри гаргаа.

Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр М. А. Яснов Комиссиин хүдэлмэридэ хабаадаба.

Национальностьнуудай Соведэй хуули гаргалгын һанамжалгануудые хэхэ Комиссида

Национальностьнуудай Соведэй хуули гаргалгын һанамжалгануудые хэхэ Комиссиин пленарна ээлжээтэ заседани нүхэр И. А. Капровай түрүүлэлгэ доро һаядаа болобо.

Комисси хадаа СССР-эй Уголовно Кодексын проектые, мүн гэрлэлгэ ба гэр бүлэ тухай ССР Союзай хуули гаргалгын үндэһэ һууринуудай проектые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Тэрээнһээ гадна, Комиссиин 1951 оной хүдэлмэриин түсэб баталагдаа.

Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ж. Шаяхметов Комиссиин хүдэлмэридэ хабаадаба.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

1950 ОНДО НАУКЫН, УХААЛАН ЗОХЁОЛГЫН, ЛИТЕРАТУРЫН БА ИСКУССТВЫН ТАЛААР ХЭГДЭ… ОНСО ГАЙХАМШАГ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨ СТАЛИНСКА ШАҢГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХ…

(Үргэлжэлэл)

11. Я. М. Свердловой нэрэмжэтэ Ленинградска станок бүтээлгын заводой главна конструктор, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Эльясберг** Максим Ефимовичтэ, инженернүүд **Верхолат** Михаил Ефимовичтэ, **Разыграев** Аркадий Михайловичта, мүн тэрэ заводой цехүүдэй начальнигууд **Озолин** Василий Григорьевичто, **Межерицкий** Борис Мордуховичта, —эсэгэ оронной конструкцинн горизонтально-расточно станокуудые зохёоһоной түлөө.

50.000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые

1. Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээлгын Уральска заводой ахалагша инженер-конструктор, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Антоненко** Иван Алексеевичтэ, мүн тэрэ заводой гол инженернүүд-технологууд **Шобслев** Роман Никитовичтэ, **Калинин** Игнат Андреевичтэ, — хүндэ машина бүтээлгэдэ станогуудые ашаглаха шэнэ методуудые зохёоһоной түлөө.

2. И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Московско автомобильна заводой главна металлург **Ассонов** Александр Денисовичтэ, мүн тэрэ заводой инженернүүд **Костенко** Дмитрий Ивановичта, **Лабунин** Николай Кузьмичта, **Прядилов** Виталий Ивановичта, **Чернышев** Иван Ермолаевичта, **Чириков** Василий Тихоновичтэ,—автомобильна детальнуудые үйлэдбэрилгын технологиие үндэһөөрнь һайжаруулһанай түлөө.

3. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Астров** Николай Александровичта, инженернүүд **Богачев** Александр Вячеславовичта, **Цвейбель** Исаак Яковлевичта, **Киселев** Леонид Федоровичто, **Волгушов** Михаил Николаевичта, — зэбсэжэлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

4. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Быков** Дмитрий Вениаминовичто, инженернүүд **Волков** Владимир Илларионовичто, **Данилевич** Игнатий Владиславовичта, **Кашин** Владимир Алексеевичтэ, **Нерославский** Лев Михайловичта, — электропромышленностьда хэрэглэгдэхэ технологическа шэнэ түхеэрэлгэ байгуулһанай түлөө.

5. Барилгын ба харгын машина бүтээлгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай главна конструктор, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Грохов** Борис Наумовичта, лабораториин хүтэлбэрилэгшэ **Базанов** Александр Федоровичто, мүн тэрэ институдай ахалагша инженер-конструктор **Лапшин** Николай Александровичта, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствын Главна управлениин главна инженер **Агеев** Валериан Михайловичта, мүн тэрэ Министерствын Техническэ управлениин секторэй хүтэлбэрилэгшэ **Васильев** Александр Александровичта, «Доризшина» гэжэ Щербаковско заводой ахалагша инженер-конструктор **Ключарев** Юрий Николаевичта, «Октябрьская Кузница» гэжэ Коростеньскэ заводой главна инженер **Чистяков** Дмитрий Ивановичта, — тракторнуудта хэрэглэгдэхэ харгын барилгын налуу түхеэрэлгые байгуулһанай ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

6. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Грачев** Виталий Андреевичтэ, инженернүүд **Комаревский** Борис Тихоновичтэ, **Григорьев** Георгий Михайловичта, **Сафронов** Георгий Васильевичта, — шэнэ түхэлэй автомобиль байгуулһанай түлөө.

7. Главна конструктор **Дедков** Владимир Алексеевичтэ, инженернүүд **Денисюк** Николай Федоровичто, **Ефимов** Николай Ивановичта, **Косткин** Лев Васильевичта, **Редькин** Михаил Георгиевичто, **Рубцов** Всеволод Константиновичта, ахалагша мастер **Тимофеев** Федор Терентьевичтэ,—сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

8. Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ Московско станок бүтээлгын заводой токарьнууд **Диков** Юрий Ивановичта, **Чинирев** Николай Сергеевичтэ, мүн тэрэ заводой инженер **Карпов** Михаил Яковлевичта, Днепропетровско автомобильна заводой токарь **Тхор** Иван Ефимовичтэ, —үйлэдбэриин хүдэлмэриин методуудые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

9. Транспортна машина бүтээлгын Министерствын Ленинградска Кировскэ машина бүтээлгын ба металлургическа заводой слесарь **Зайченко** Петр Александровичта, авиационно промышленностиин Министерствын заводой инструментые техническэ талаар хинаха инспектор **Бобров** Николай Семеновичто, хүндэ машина бүтээлгын Министерствын «Экономайзер» гэжэ Ленинградска заводой слесарь-инструментальщик **Карташев** Иван Петровичто, — хүдэлмэриин методуудые үндэһөөрнь һайжаруулһанай ба ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй түлөө.

10. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Кальн** Александр Петровичто, инженернүүд **Петров** Николай Петровичто, **Покровский** Андрей Павловичта, **Шкатов** Петр Изотовичто, — машина бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

11. Московско үрэ-жэмэсэй туршалтын станциин ахалагша научна сотруднигууд, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Клименко** Владимир Ивановичта, **Мельников** Николай Емельяновичта, РСФСР-эй хүдөө ажахын Министерствын механизациин таһагай начальник **Моисеев** Николай Федоровичто, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотруднигууд **Хорошилов** Александр Дмитриевичтэ, **Воробьев** Леонид Ивановичта, — сад тариха газарай хүрьһэ элдүүрилгые механизацилха ябадал хангагша олон машинануудые байгуулһанай түлөө.

12. Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээлгын Уральска заводой бригадир-түмэршэ дархан **Коваленко** Григорий Михайловичта, Ленинградска механическа заводой кузнечнэ цехын начальник **Потехин** Александр Владимировичта, — кузнечнэ үйлэдбэриин технологиие үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

13. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэд: хлопогой талаар Гүрэнэй тусхай конструкторска бюрогой лабораториин начальник **Котов** Владимир Федоровичто, ургамалнуудые хамгаалха Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотрудник **Пущин** Фрол Епимаковичта, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай научна сотруднигууд **Насоновская** Зинаида Сергеевнада, **Федоров** Виктор Андреевичтэ, «Узбексельмаш» заводой главна инженер **Винокуров** Григорий Александровичта, — хүдөө ажахын культурануудай дайсадтай тэмсэхын ба хлопчатнигай набшаһануудые искусственнаар холодхохын тулада тооһоруулан-сүршэдэг хэрэгсэлнүүдэй конструкциие байгуулһанай ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

14. Инженер **Кравцев** Анатолий Федоровичто, — техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

15. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэд **Краснянская** Валентина Михайловнада, **Шамарин** Борис Николаевичта, заводой хүдэлмэрилэгшэд **Ганичев** Федор Алексеевичтэ, **Катериненко** Савва Захаровичта, **Пименов** Юрий Васильевичта, **Соловьева** Анна Михайловнада, институдай лабораториин начальник, химическэ наукануудай доктор **Куманин** Константин Георгиевичто, — эсэгэ оронной машинануудай конструкциие ба үйлэдбэриин шэнэ технологиие зохёоһоной түлөө.

16. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Крылов** Алексей Георгиевичто, инженернүүд **Андросов** Кирилл Михайловичта, **Каледин** Николай Емельяновичта, **Петренко** Александр Петровичто, **Родионов** Василий Федоровичто, **Черняев** Петр Петровичто, **Цветков** Петр Алексеевичтэ, **Прохоров** Иван Ивановичта, **Вольская** Татьяна Анатольевнада, **Кураев** Александр Васильевичта, **Горячев** Иван Михайловичта, — шэнэ түхэлэй автомобиль байгуулһанай түлөө.

17. Нүүрһэнэй машина бүтээлгын гүрэнэй проектно-конструкторска ба экспериментальна институдай инженернүүд; хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Леви** Григорий Мироновичто, **Иванов** Анатолий Владимировичта, В. В. Вахрушевай нэрэмжэтэ Томско электромеханическа заводой инженернүүд **Емельянов** Петр Михайловичта, **Зинеев** Евгений Николаевичта, **Гришин** Александр Петровичто, **Школа** Павел Антоновичто, мүн тэрэ заводой директор **Лаврентьев** Константин Ивановичта, «Кемеровуголь» комбинадай главна механик **Терехин** Павел Ивановичта, «Кузбассуголь» комбинадай Техническэ таһагай начальник **Бирюков** Роман Александровичта, Н. Е. Жуковскиин нэрэмжэтэ Центральна аэрогидродинамическа институдай ахалагша научна сотрудник **Юдин** Евгения Яковлевичта,—уулын малтамалнуудай бүтүү забойнуудые һалхяар сэбэрлэхэ вентиляторна түхеэрэлгэнүүдые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

18. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Левко** Сильвестр Илларионовичто, инженернүүд **Костюк** Владимир Ивановичта, **Никифоров** Владимир Васильевичта, **Гусев** Петр Герасимовичта,—мотор бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

19. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ, конструкторска бюрогой начальник **Марданян** Мардан Ефремовичтэ, гол конструктор **Бараб-Тарле** Матусь Елевтэ, главна технолог **Макаров** Александр Андреевичтэ, мүн тэрэ бюрогой ахалагша конструкторнууд **Ковальчук** Николай Иосифовичто, **Менихес** Семен Львовичто, Соведүүдэй Ордоной барилгын Управлениин шулуу үйлэдбэрилхэ заводой проектын главна технолог **Удавихина** Тенсия Иосифовнада, мүн тэрэ заводой профильно-мүлилгын цехын механик **Афанасьев** Николай Ивановичта,—янза бүриин түрэлэй шулуунуудые үйлэдбэрилэн болбосоруулха бүтээсэ ехэтэй станогуудай шэнэ конструкцинуудые зохёоһоной түлөө.

20. Хара металлургиин Министерствын Главмашмедэй Центральна конструкторска бюрогой гол конструктор, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Милов** Вениамин Израилевичта, мүн тэрэ Министерствын машина бүтээлгын заводуудай Главна Управлениин начальник **Макавеев** Александр Павловичта, машина бүтээлгын Дебальцевска машина бүтээлгын заводой директор **Плещеев** Александр Федоровичто, мүн тэрэ заводой главна инженер **Вахнов** Георгий Михайловичта, главна конструктор **Фримштейн** Давид Наумовичта,—25 тонно ашаа үргэхэ түмэр замай крануудай конструкци зохёоһоной ба тэдэниие олоор үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной түлөө.

21. Точилдогшо **Моисеев** Алексей Ивановичта, араа гаргагша **Гусев** Алексей Васильевичта, токарьнууд **Компаниец** Василий Игнатьевичта, **Шафенков** Михаил Андреевичтэ, **Бурдунин** Николай Сергеевичтэ, **Сухарников** Константин Васильевичта, заводой ахалагша мастер **Сиренко** Алексей Егоровичто,—хүдэлмэриин методуудые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай ба ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй түлөө.

22. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Мосолов** Петр Васильевичта, инженернүүд **Волчков** Евгений Васильевичта, **Елистратов** Леонид Алексеевичтэ, **Тимофеев** Анатолий Васильевичта, **Михайлов** Евгений Ивановичта, **Нестеренко** Алексей Ивановичта, **Полищук** Михаил Кириловичтэ,—машина бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

23. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Нудельман** Александр Эммануиловичта, инженернүүд **Исаков** Дмитрий Федоровичто, **Науменко** Василий Васильевичта, **Мушинский** Михаил Станиславовичта, **Нефелов** Игорь Васильевичта, **Рихтер** Арон Абрамовичта, **Завьялов** Георгий Степановичта, заводой хүдэлмэрилэгшэд **Кисин** Исаак Львовичто, **Мочалов** Вячеслав Федоровичто, **Прокофьев** Владимир Александровичта,—зэбсэгжэлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

24. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Орлов** Николай Алексеевичтэ, инженернүүд **Фсофанов** Дмитрий Игнатьевичта, **Берлинблау** Александр Генриховичтэ, **Пахомов** Николай Ивановичта, **Новоселов** Алексей Прохоровичто, **Сидельников** Михаил Васильевичта, **Кузьмин** Павел Ивановичта,—самолёт бүтээлгые механизацилгын талаар шэнэ түхеэрэлгэ байгуулһанай ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

25. Барилгын ба харгын машина бүтээлгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай главна конструктор, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Порфирьев** Евгений Николаевичта, мүн тэрэ институдай ахалагша инженер-конструктор **Фридман** Израиль Абрамовичта, лабораториин хүтэлбэрилэгшэ **Стародубровский** Константин Афиногеновичтэ, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствын техническэ управлениин главна конструктор **Соколовский** Дмитрий Иосифовичто, үйрүүлэн-бутаруулха түхеэрэлгын Выксунска заводой главна конструктор **Стрельцов** Василий Алексеевичтэ, **Гиляревский** Сергей Вячеславовичта, барилгын материалнуудай промышленностьда хэрэглэгдэхэ машинануудые үйлэдбэрилэн гаргаха Главна Управлениин главна конструктор, **Силенок** Сергей Георгиевичто,—үйрүүлэн сортировалха нүүдэл түхеэрэлгэнүүдэй конструкци зохёоһоной ба тэдэниие үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной түлөө.

26. «Красный Пролетарий» заводой гол конструктор, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Прибрюков** Борис Михайловичта, ахалагша конструкторнууд **Владимиров** Константин Сергеевичтэ, **Булошников** Серафим Алексеевичтэ, цехын начальник **Никитин** Анатолий Михайловичта, наладчик **Орлов** Василий Матвеевичтэ, цехын начальнигай орлогшо **Райхер** Лазарь Михайловичта, мүн тэрэ заводой токарь **Кузьмин** Николай Михайловичта, —вертикальна токарно-копировальна хоёр-шпиндельвэ хахад автомадуудые байгуулһанай түлөө.

27. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Рудаков** Дмитрий Ильичтэ, инженернүүд **Андреев** Михаил Николаевичта, **Бобров** Иван Ивановичта, **Лосев** Василий Александровичта, **Максимович** Виталий Митрофановичта, техник **Малыгин** Евгений Васильевичта, судны сборщик **Мосеев** Николай Степановичта,—загаһанай олзоборилгодо хэрэглэгдэхэ шэнэ конструкциин судно байгуулһанай ба далайн судно бүтээлгэдэ үйлэдбэриин хүдэлмэриин методуудые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

28. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ, ахалагша научна сотрудник **Рундквист** Василий Александровичта, инженернүүд **Мишуринский** Николай Александровичта, **Рундквист** Константин Александровичта, **Стариков** Алексей Георгиевичто;—эсэгэ оронной ехэ бүтээсэтэ флотационно машина зохёоһоной ба байгуулһанай түлөө.

29. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ, Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын инструментальна институдай директорэй орлогшо **Семенченко** Иван Ивановичта, мүн тэрэл институдай инженернүүд **Бараков** Иван Григорьевичто, **Грудов** Петр Петровичто, **Воробьев** Валентин Михайловичта, Восковой нэрэмжэтэ заводой главна инженер **Иванов** Николай Ивановичта, станок бүтээлгын Министерствын Главинструментын главна инженер **Мурашев** Николай Ивановичта, Московско инструментальна заводой ахалагша технолог **Давыдов** Евгений Сергеевичтэ, М. И. Калининай нэрэмжэтэ «Фрезер» гэжэ зүһэгшэ инструментнүүдэй заводой главна инженер **Александров** Николай Леонидовичта, мүн тэрэ заводой ахалагша инженер-конструктор **Христофоров** Дмитрий Георгиевичто, главна конструктор **Алексеев** Георгий Александровичта,—хатуу сплаваар хэһэн ехэ бүтээсэтэ шэнэ инструментнүүдые байгуулһанай ба промышленностьда үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

30. Ашаа тээлгын машинанuудай Московско экспериментальна заводой дэргэдэхи автопогрузчигуулай центральна конструкторска бюрогой начальник, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Сеславин** Александр Александровичта, мүн тэрэ бюрогой гол инженер **Бобнов** Александр Михайловичта, ашаа тээлгын машинануудай Московско экспериментальна заводой директор **Смирнов** Михаил Осиповичто,—5 тонно автопогрузчигуудай конструкциие зохёоһоной ба тэдэниие үйлэдбэрилэн гаргалгые эмхидхэһэнэй түлөө.

31. СССР-эй хлопководствын Министерствын хлопковой промышленностиин Главна Управлениин инженер, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Соловьев** Николай Дмитриевичтэ, хлопковой промышленностиин Бүхэсоюзна центральна научно-шэнжэлэлгын институдай директор **Нурслиев** Алтынбектэ, мүн тэрэ институдай научна сотруднигууд **Сорнин** Николай Борисовичта, **Гулидов** Николай Григорьевичто, **Байдюк** Павел Вячеславовичта, **Хохов** Игорь Ивановичта, **Кириллов** Георгий Александровичта, Узбекскэ ССР-эй хлопководствын Министерствын хлопок сэбэрлэлгын промышленностиин Главна Управлениин инженер **Взенконский** Александр Васильевичта, Ташсельмаш заводой инженер **Панов** Иван Петровичто — хлопковой промышленностьда хэрэглэгдэхэ шэнэ машинануудые зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

32. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Сиркен** Константин Карловичта, заводой хүдэлмэрилэгшэд **Дурнев** Александр Васильевичта, **Иванов** Иван Федоровичто, **Кейс** Иван Федоровичто, **Масюков** Виктор Кузьмичта, **Черкащенко** Роман Семеновичто, инженернүүд **Доценко** Ефим Федоровичто, **Захаров** Иван Алексеевичтэ, **Стрельников** Роман Николаевичта, — үйлэдбэриин методуудые үндэһөөрнь һайжаруулһанай түлөө.

33. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Ленинградска мяханай комбинадай экспериментальна мастерскойн начальник, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Скрыпник** Антон Владимировичта, мүн тэрэ мастерскойн слесарьнуудэй бригадир **Богачев** Николай Александровичта, **Усик** Дмитрий Николаевичта, мяханай ба һүнэй промышленностиин Министерствын техническэ таһагай ахалагша инженер **Вечканов** Константин Михайловичта—доторoo тусхай холисотой тестээр эдеэ хоолой зүйлнүүдые хэхэ автомадай конструкци зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

34. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Снегирев** Василий Яковлевичта, научна сотрудник **Бровкин** Лев Владимировичта, инженер **Пунирев** Андрей Георгиевичто, —техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

35. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Соловей** Виктор Ефимовичтэ, инженернүүд **Клепиков** Александр Григорьевичто, **Саенко** Петр Васильевичта, **Старостенко** Александр Хрисанфовичта, **Федоров** Василий Ивановичта—машина бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

36. Машина бүтээлгын технологиин Центральна научно-шэнжэлэлгын институдай хайлуулгын таһагай начальник, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Удотов** Константин Антоновичто, мүн тэрэ институдай ахалагша научна сотрудник **Бринберг** Илья Львовичто, гол инженер **Рыбалка** Павел Григорьевичто, конструкторска группын хүтэлбэрилэгшэ **Хробастов** Михаил Федоровичто, мүн тэрэ институдай инженернүүд **Яровинский** Лазарь Матвеевичтэ, **Якушкин** Владимир Павловичта, — электродуговой хайлуулгые автоматизацилха аппаратура байгуулһанай ба нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

37. Барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министрын орлогшо, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ Федоров **Всеволод** Тихоновичтэ, «Строймехмонтаж» трестын главна инженер **Езличенко** Гавриил Григорьевичто, управляющи **Пономарев** Николай Сергеевичтэ, проектнэ конторын гол технолог **Гирский** Владимир Андреевичтэ, мүн тэрэ конторын проектын главна конструктор **Лапир** Флавий Альбертовичто, тус трестын Донской монтажна управлениин главна инженер **Ботвинко** Моисей Евдокимовичта, барилгын машинануудэй Славянска заводой таһагай ахалагша инженер **Балакин** Алексей Васильевичта, хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Министерствын «Центроэлектромонтаж» трестын Московско проектно-конструкторска управлениин инженер **Малкина** Ольга Григорьевнада, Главпромстройн главна инженерэй орлогшо **Петров** Герман Дмитриевичтэ, Гидропроектын таһагуудай начальнигууд **Фрейгофер** Евгений Федоровичто, **Осмер** Николай Алексеевичтэ, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай Ленинградска филиалай главна конструктор **Степанов** Валериан Григорьевичто, — задалан хабсаргаха бетонно ехэ бүтээсэтэ автоматизированнэ заводуудай конструкци байгуулһанай, үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной ба барилгада нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

38. Ленинградска Кировскэ машина бүтээлгын ба металлургическа заводой үйлэдбэриин начальник, хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Фирсов** Василий Гавриловичта, мүн тэрэ заводой гол инженер **Горбунов** Николай Васильевичта, инженернүүд **Михайлов** Петр Михайловичта, **Грико** Степан Иосифовичто, **Куличкин** Константин Гавриловичта, транспортна машина бүтээлгын Министрын орлогшо **Степанов** Сергей Александровичта, Турбомоторно заводой директор **Исаев** Иван Сергеевичтэ, мүн тэрэ заводой главна конструктор **Бузин** Дмитрий Петровичто, мүн тэрэ заводой инженернүүд **Бабаков** Николай Георгиевичтэ, **Бауман** Николай Яковлевичта, ахалагша мастер **Иванов** Николай Андреевичтэ, транспортна машина бүтээлгын Министерствын главна технолог **Матвеенко** Владимир Васильевичта, — моно турбинануудые олоор үйлэдбэрилэн гаргалгын технологиие үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

39. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Чарнко** Евгений Владимировичта, инженернүүд **Волков** Анатолий Алексеевичтэ, **Гульянц** Еновк Айрапетовичта, **Плыплин** Анатолий Ивановичта, **Савушкин** Александр Филипповичтэ, — машина бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэри…

40. Ажалые эмхидхэлгын … риие механизацилгын Централ… тудай главна металлург **Чер**… Петровичто, мүн тэрэ институ… конструктор **Фирсов** Борис **Н**… ахалагша научна сотрудни… Михаил Васильевичта, И. В. … нэрэмжэтэ комбайнов заво… инженер **Лутай** Николай **Вла**… хүдөө ажахын машина бүт… хэсоюзна научно-шэнжэлэлг… дай лабораториин хүтэлбэри… **мазов** Александр Федоровичто, … поианно приводной дэгээтэ … автоматизированнэ үйлэдбэри… хэһэнэй түлөө.

41. Главна конструктор **Ш**… рис Васильевичта, научна … **Архаров** Андрей Григорьевичта, … нүүд **Горанов** Василий Федор… **пухин** Константин Сергееви… **ский** Павел Алексеевичтэ, **П**… лай Алексеевичтэ, — машина … талаар хэһэн хүдэлмэриин түл…

42. Хүдэлмэрии хүтэ… **Щукин** Михаил Николаевичта, … нүүд **Автомонов** Алексей … **Архипов** Александр Корнеевичта, … **шевнио** Владимир Марковичта, … Федор Абрамовичта, **Собол**… Александровичта, **Гетманов** **Га**… рииновичта, — машина бүтэ… лаар хэһэн хүдэлмэриин түлө…

6. Прибор бүтээлгын талаар

150.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. В. И. Ульяновай (Ленинэй) нэрэмжэтэ Ленинградска электротехническэ институдай профессор, хүдэлмэринүүдэй хүтэлбэрилэгшэ **Соколов** Сергей Яковлевичта, инженернүүд **Давыдов** Александр Львовичто, **Машарский** Борис Николаевичта, мүн тэрэ институдай механигууд **Куланов** Иван Васильевичта, **Грачёв** Георгий Евгеньевичтэ, «Электросталь» заводой инженер **Барышников** Николай Николаевичта, машина бүтээлгын технологиин центральна научно-шэнжэлэлгын институдай научна сотрудник **Матвеев** Алексей Сергеевичтэ,— ультра-абяанай микроскоп ухаалан зохёоһоной, ультра-абяанай дефектоскопиин методуудые нарижуулан һайжаруулһанай ба промышленна ашаглалгын түлөө.

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Большаков** Илья Васильевичта, инженернүүд **Ганичев** Александр Никитовичтэ, **Ганов** Константин Даниловичта, **Кузнецова** Мария Ефимовнада, **Марьин** Владимир Николаевичта, **Рогожин** Владимир Николаевичта, **Халдин** Владимир Васильевичта, **Мартынов** Николай Васильевичта **Христофоров** Леонид Павловичта, **Павлов** Владимир Ивановичта, **Крайнов** Павел Дмитриевичтэ,—шэнэ приборнуудые зохёоһоной түлөө ба тэдэниие үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһоной түлөө.

2. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Жуков** Борис Петровичто, инженернүүд **Баделина** Маргарита Сергеевнада, **Бокова** Екатерина Ивановнада, **Гусакова** Мария Дорофеевнада, **Сазонов** Василий Александровичта, **Смирнов** Леонид Алексеевичтэ, **Фомин** Борис Петровичто, **Резван** Павел Алексеевичтэ, **Божичко** Феликс Степановичта,—шэнэ приборнуудые зохёоһоной түлөө.

3. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Кочнев** Алексей Георгиевичто, инженернүүд **Куприянов** Фёдор Андриановичта, **Скрелин** Василий Ивановичта, **Парамонов** Георгий Тимофеевичтэ, **Яковенко** Александр Никифоровичтэ,—үйлэдбэриин технологиие үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

4. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэд **Лившиц** Анатолий Леонидовичта, **Богданов** Константин Николаевичта, инженернүүд **Гохштейн** Карл Яковлевичта, **Забелин** Николай Андреевичтэ, **Темнов** Иван Васильевичта, **Бененсон** Залман Михайловичта, **Жутиков** Михаил Андреевичтэ,—прибор бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

5. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ **Осмер** Александр Алексеевичтэ, инженернүүд **Петров** Михаил Николаевичта, **Попов** Игорь Владимировичта, **Садовский** Борис Дмитриевичтэ, **Урьев** Самуил Давыдовичта, **Якшин** Алексей Ивановичта, **Герасимов** Константин Михайловичта, **Денисов** Александр Васильевичта,—прибор бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

6. Хүдэлмэрии хүтэлбэрилэгшэ, В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Сталепрокатна ба проволочно-канатна заводой директор **Сафьянц** Иван Иосифовичто, цехын начальнигай орлогшо **Добрецов** Владимир Николаевичта, главна инженер **Дружков** Александр Андреевичтэ, лабораториин начальнигай орлогшо **Колчин** Константин Петровичто, лабораториин начальник **Крыжановский** Виктор Викторовичтэ, цехын начальник **Кулешов** Роман Степановичта, вальцовщик **Марфин** Николай Ивановичта, ахалагша полировщик **Пискарёв** … новичта, мүн тэрэ заводой це… чальник **Савинков** Иван **А**… хара металлургиин **Ми**… Главметизэй главна инженер … Николай Иосифовичто,—часы… нуудые зохёоһоной ба тэдэни… рилгын технологиие шудала… һэнэй түлөө.

7. Хүдэлмэрии хүтэ… профессор **Тимофеев** Пётр **В**… ахалагша научна сотрудник … Вера Васильевнада, инженер… **чиков** Николай Васильевичта, … Александр Семёновичто, **Ма**… Михайловичта, **Шевяков** **А**… горьевичто,—шэнэ прибору… һоной түлөө.

8. Хүдэлмэрии хүтэ… **Трапезников** Вадим Алек… **Ушаков** Валентин Борисовичта, … нүүд **Коган** Борис Яковлевич… Геннадий Михайловичта, … Александр Ароновичто, … Николаевичта,—прибор бүтэ… лаар хэһэн хүдэлмэриин түлө…

9. Хүдэлмэрии хүтэлбэри… **марин** Николай Николаевичта, … нүүд **Балаболов** Пётр **Па**… **Картажев** Георгий Денисовичта, … рев Валентин Андреевичтэ … Дмитрий Александровичта, … Петровичто, **Ничипоренко** **Ив**… вичта—прибор бүтээлгын т… хүдэлмэриин түлөө.

50.000 түхэригэй хэм… ГУРБАДАХИ зэргын ш…

1. Хүдэлмэрии хүтэ… **Андреев** Алексей Ананьевичта, … нүүд **Барсуков** Михаил **С**… **Березкин** Николай Ивановичта, … **ков** Леонид Антоновичто, **Ми**… димир Михайловичта, **Либер**… Львовичто, **Мартьянов** Василий … вичто, **Михайлов** Андрей **Ал**… та, **Павлов** Евгений **Е**… **Антонов** Алексей Констан… автоматическа хэмжэлгын … боруудые зохёоһоной түлөө.

2. Хүдэлмэрии хүтэлбэр… **палов** Анатолий Михайлович… **Ликоренко** Всеволод Борисо… бор бүтээлгын талаар хэһэн … риин түлөө.

3. Научно-шэнжэлэлгын … инженернүүд хүдэлмэриин … лэгшэд **Бураго** Дмитрий … **Власенко** Георгий **Вла**… **Герасимов** Анатолий **Вла**… заводой хүдэлмэрилэгшэд … Константин Михайловичта, … надий Александровичта, … Ефимовичтэ, ахалагша научна … ник **Никитин** Виктор Васил… женернүүд **Попов** Георгий … вичта, **Чернов** Александр **Ил**… бор байгуулһанай түлөө.

4. Хүдэлмэрии хүтэ… **Вентцель** Дмитрий **Алек**… научна хүдэлмэрилэгшэд … Львовичто, **Сонюшнин** Влади… вичто, **Стрельцов** Владимир … та, инженернүүд **Солдатова** … Алексеевнада, **Остапович** **В**… фовичто,—техникын талаар … гэнүүдые хэһэнэй түлөө.

5. Хүдэлмэрии хүтэлбэр… **нобой** Бениион Наумовичта, … чальник **Васильев** Анатолий … та, инженернүүд **Огромнов** … димировичта **Шелехов** Сем… вичта, **Карташов** Фёдор **Ми**… —прибор бүтээлгын талаар … дэлмэриин түлөө.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи н…

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

50 ОНДО НАУКЫН, УХААЛАН ЗОХЁОЛГЫН, ЛИТЕРАТУРЫН БА ИСКУССТВЫН ТАЛААР ХЭГДЭҺЭН ОНСО ГАЙХАМШАГ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨ СТАЛИНСКА ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

(Үргэлжэлэл)

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ Де… Николай Федоровичто, инженер… Зайцев Евгений Павловичта, … Иосиф Айзиковичта, сборщик… Беспалов Александр Антонович… И. Менделеевэй нэрэмжэтэ метро… Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэл… институдай ахалагша научна сот… Зубрилин Павел Петровичто— … ба булата хэмжэлгэдэ хэрэг… оптико-механическа приборнууд …нуудые зохёоһоной ба … үйлэдбэрилгэдэ оруулһанай …

Доцент **Евангулов** Лев Богданович… …тельнүүдые туршадаг при… …нүүдые бүтээһэнэй түлөө.

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Его…** …мин Александр Степановичта, …нүүд **Коломиец** Борис Тимофее… **Тарасов** Михаил Ивановичта, … Александр Борисовичта, **Мар…** Константин Ивановичта,—элек… …мна приборнуудай конструкци… …һанай ба тэрэнине үйлэдбэрил… …нологиие зохёоһоной түлөө.

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, за… главна инженер **Ивашенко** Ольга …нада, инженернүүд **Огорелин** … Алексеевичтэ, **Авербух** Яков Шу… …вичта, **Незабытовский** Аполлинарий …вичто, мүн тэрэ заводой прибор… сборщик **Цехмистренко** Сергей …вичто, Киевскэ политехническэ …тудай профессор **Нестеренко** Ана… Дмитриевичтэ,—электрохэмжэл… …нэ приборнуудые зохёоһоной ту… …ба тэдэнние олоор үйлэдбэрилгые …һэнэй түлөө.

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ … Григорий Фёдоровичто, инже… …уд **Смирнов** Николай Константи… …, **Хохлов** Николай Игнатьевичта, … Николай Григорьевичто, — … талаар хэһэн хүдэлмэрийн …

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Лу…** Пётр Ивановичта, научна сот… …нууд **Калишева** Лариса Валенти… …, **Лозинская** Анна Марковнада, … Наталья Борисовнада, **Федын…** Всеволод Владимировичта, лабора… научна хүтэлбэрилэгшэ **Моло…** Михаил Сергеевичтэ, профессор … Леонид Васильевичта, инженер … Лев Владимировичта, — геофизи… разведкэдэ хэрэглэгдэхэ пружина… …метрнүүдые зохёоһоной ба нэбтэ… …нэй түлөө.

…Техническэ наукануудай доктор, …замай барилгын ба проектиро… Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын …тудай лабораторийн хүтэлбэрилэг… …янов Владимир Сергеевичтэ, тех… …тоолон гаргалгада ба шэнжэлэл… …хэрэглэгдэхэ гидравлическа пи… …нуудые бүтээһэнэй түлөө.

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ … Петр Андреевичтэ, научно… …лгын институдай инженернүүд … Михаил Ивановичта, **Кочурин** … Николаевичта, заводой инже… …уд **Каспиев** Сергей Федоровичто, … Иван Максимовичта, — прибор… …лгын талаар хэһэн хүдэлмэрийн …

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Ми…** Макар Ефимовичтэ, заводой хүдэл… …гшэд **Кузьмич** Иван Викторовичта, … Иван Пименовичтэ, **Морозов** … Алексеевичтэ, инженер **Скопин…** Борис Петровичто, — хэмжэлгын …тура зохёоһоной түлөө.

…Научна сотрудникууд **Михеев** Ми… Николаевичта, **Янус** Рудольф Ива… …, — булад зүйлнүүдэй шанарые … шэнэ методые зохёожо, про… …ностьда нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

16. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Мкртчян** Дереник Петровичто, инженернүүд **Двоскин** Семён Давыдовичта, **Соболев** Александр Николаевичта, **Кудрявцев** Николай Михайловичта, **Ляпин** Михаил Алексеевичтэ, **Воронов** Михаил Павловичта, — шэнэ приборнуудые байгуулһанай түлөө.

17. «Калибр» гэжэ Московско инструментальна заводой конструкторска бюронуудай начальнигууд хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Никитин** Николай Ефимовичтэ, **Щукин** Сергей Максимовичта, главна конструктор **Овчаренко** Георгий Ивановичта, экспериментальна цехын начальник **Исаков** Николай Николаевичта, мүн тэрэ заводой слесарь-механик **Морев** Дмитрий Кузьмичта, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна электротехническэ институдай группын хүтэлбэрилэгшэ **Бояров** Александр Ивановичта, — коническа ролигуудые шалгаха ба сортироволхода хэрэглэгдэдэг автомадуудые зохёоһоной, бэлэдхэһэнэй ба ашаглалгада оруулһанай түлөө.

18. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэд: электропромышленностиин Министерствын продукциин шанарай талаар техническэ инспекциин начальнигай орлогшо **Новиков** Александр Степановичта, мүн ажалай эмхидхэлэй ба үйлэдбэриие механизацилгын центральна институдай хиналтые автоматизацилгын таһагай начальник **Байбуров** Бурхан Сафовичта, В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ Московско трансформаторна заводой хиналтын ахалагша мастер **Рахманов** Владимир Васильевичта, хиналтын ахалагша мастер **Семёнов** Василий Ивановичта, ОТК заводой начальник **Закревский** Владимир Ивановичта, заводой хиналтын ахалагша мастер **Муров** Николай Павловичта, ОТК заводой начальник **Бурцев** Михаил Макаровичта, ОТК заводой начальник **Выскребенцев** Владимир Константиновичта, ажалай эмхидхэлэй ба үйлэдбэриие механизацилгын центральна институдай ахалагша инженернүүд **Александров** Леонид Александровичта, **Марчук** Ефим Гавриловичта, — продукциин шанарые хинаха статистическэ методүүдые ба хиналтын шэнэ станок-автомадуудые зохёоһоной ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

19. Ленинградска корабль-бүтээлгын институдай профессор **Попов** Владимир Фёдоровичто, мүн тэрэ институдай ассистент **Зеленко** Тамара Васильевнада, —суднонуудые туршахада хэрэглэгдэдэг гидротормозой конструкци зохёоһоной ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

20. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Сарбурчев** Михаил Васильевичта, научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүд **Бахрах** Лев Давыдовичта, **Иванов** Владимир Петровичто, **Лебедев** Андрей Николаевичта, **Нурик** Леонид Борисовичта, **Полякова** Елена Яковлевнада, цехын начальник **Седун** Николай Михайловичта, хэмжэлгын шэнэ аппаратура бүтээһэнэй түлөө.

21. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент **Франк** Глеб Михайловичта, научна сотрудникууд **Бибергаль** Анатолий Викторовичтэ, **Бочкарёв** Валерий Викторовичтэ, **Исаев** Борис Михайловичта, **Самохвалов** Николай Васильевичта, — металлнуудай дефектоскопиин шэнэ метод зохёоһоной түлөө.

22. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Шошин** Иван Алексеевичтэ, инженернүүд **Хршановский** Степан Александровичта, **Сафонов** Анатолий Васильевичта, цехын начальник **Бургов** Владимир Андреевичтэ, оптик-ретушировщик **Иванов** Сергей Петровичто—спектральна аппаратурын үйлэдбэрилгые шудалһанай түлөө.

в. Металлургиин талаар

150.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, …сталь» институдай секторэй на… **Андоньев** Сергей Михайловичта, …тудай директор **Кривоносов** Иван …вичтэ, мүн тэрэ институдай аха… инженер **Шефер** Борис Ивановичта, … Сталинай нэрэмжэтэ Сталинска …ргическа заводой мартеновскэ це… начальник **Глазков** Петр Герасимо… мүн тэрэ заводой директор **Ба…** Кузьма Васильевичта, — марте… пеэшэнгүүдые хүргэлгын систе… …һоной ба шудалһанай түлөө.

…Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, Ена… металлургическа заводой дирек… …ченко Николай Ивановичта, ла… …цехын начальник **Мещишен** … Николаевичта, лабораторно це… начальнигай орлогшо **Костенко** Фё… …горьевичто, химическа лаборато… начальнигай орлогшо **Козлов** Конс… Яковлевичта, бессемеровскэ цехын …тер **Быковский** Устин Яковле… инженернүүд **Сканов** Александр …, **Баулин** Иван Семёновичто, …вэ булад үйлэдбэрилгын шэнэ … зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй …

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

…Ново-Тагильскэ металлургическа заводой сталеварнууд **Болотов** Пётр Григорьевичто, **Калашников** Егор Петровичто, **Жиронкин** Филипп Акимовичта, мүн тэрэ заводой цехын мастер **Зубков** Владимир Ивановичта, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Кузнецкэ металлургическа комбинадай сталеварнууд **Баев** Степан Сергеевичтэ, **Лутов** Николай Ивановичта, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай сталеварнууд **Захаров** Владимир Александровичта, **Семёнов** Иван Ивановичта, **Зинуров** Мухамедтэ, «Красный Октябрь» гэжэ Сталинградска металлургическа заводой сталеварнууд **Сидельников** Николай Васильевичта, **Тушканов** Пётр Яковлевичта, Дзержинскиин нэрэмжэтэ металлургическа заводой сталевар **Кочетов** Павел Сергеевичтэ, — булад хайлуулгын түргэн методүүдые нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

2. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, главна инженер **Гайлит** Андрей Андреевичтэ, цехын начальник **Иванов** Георгий Александровичта, заводой директор **Павлов** Николай Степановичта, главна металлург **Падалка** Евгений Николаевичта, заводой директор **Пустильник** Иосиф Исааковичта, инженер **Шварцберг** Михаил Борисовичта, инженер **Яблоков** Вячеслав Георгиевичто, —металл дуйлэдбэрилгын технологиие үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

3. Түмэр замай транспортын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай консультант **Дульчевский** Дмитрий Антоновичто, — шэрээгдэһэр зүйлнүүдэй үндэр шанар хангадаг шэрээлгын шэнэ методүүдые зохёоһоной түлөө.

4. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Кузнецкэ металлургическа комбинадай электросталеплавильна цехын начальник **Моргунов** Николай Николаевичта, **Бирюков** Василий Игнатьевичта, **Лахно** Владимир Алексеевичтэ. Хара металлургиин Центральна научно-шэнжэлэлгын институдай лабораториин начальник **Бокшицкий** Яков Моисеевичтэ, «Электросталь» заводой обер-мастер **Журавский** Дмитрий Павловичта, Центральна шэнжэлэлгын лабораториин начальнигай орлогшо **Шуткин** Николай Ивановичта, техническэ таһагай начальник **Францов** Всеволод Павловичта, мүн тэрэ заводой сталевар **Рыбушкин** Андрей Павловичта, — электробулад үйлэдбэрилгын шэнэ технологи зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

5. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, Октябрьска революциин нэрэмжэтэ Одесскэ заводой конструкторско-технологическа бюрогой начальник **Николаенко** Евгений Григорьевичто, мүн тэрэ заводой вагранщик **Гетман** Константин Тихоновичтэ, профессор, лабораториин начальник **Улитовский** Алексей Васильевичта, — шэнгэн шэрэмһээ тэрэ дорохь нимгэн лист үйлэдбэрилжэ абалгын процессые зохёоһоной ба шудалһанай түлөө.

6. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай директор **Носов** Григорий Ивановичто, доменно цехын начальник **Борисов** Александр Филипповичтэ, комбинадай главна инженер **Бурцев** Константин Ивановичта, комбинадай главна булад-хайлуулагша **Гарченко** Василий Тарасовичта, главна прокатчик **Кожевников** Валентин Петровичто, коксохимическэ цехын начальник **Колобов** Валериан Николаевичта, үйлэдбэриин таһагай начальник **Рудаков** Вениамин Фёдоровичто, главна механик **Рыженко** Николай Андреевичтэ, обжимна цехын начальник **Савельев** Георгий Васильевичта, блюмингын ахалагша оператор **Тищенко** Алексей Ильичтэ, горно управлениин главна инженерэй орлогшо **Шитов** Иван Семёновичто, доменно пеэшэнгэй мастер **Шатилин** Алексей Леонтьевичто, техническэ таһагай начальник **Селиванов** Николай Михайловичта, проектнэ таһагай начальник **Фотев** Анатолий Николаевичта, — Магнитогорско металлургическа комбинадтахи үйлэдбэриин технологиие ба ударилалгые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

50.000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые.

1. Заводой директор **Абов** Георгий Атаровичта, ахалагша научна сотрудник **Лайнер** Давид Ильичтэ, — хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэдтэ, институдай директор **Миронов** Сергей Семеновичто, бригадир **Коваль** Тихон Осиповичто, инженернүүд **Егоров** Сергей Михайловичта, **Ольхов** Николай Петровичто, **Мескин** Самуил Семеновичто, цехын начальник **Петров** Иван Яковлевичта, — тон сэбэр металл үйлэдбэрилгын шэнэ технологи зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

2. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Астахов** Алексей Матвеевичтэ, Андреевэй нэрэмжэтэ Таганрогско металлургическа заводой директор, отделэй начальник **Карпинский** Пантелеймон Антоновичто, машинистнүүд-вальцовщигууд **Ванжа** Василий Андреевичтэ, **Жуков** Николай Андреевичтэ, цехын начальник байһан **Казаков** Владимир Эрастовичта, главна инженерэй орлогшо **Аврамов** Федор Григорьевичто, тус заводой бэдэрэн шэнжэлэлгын группын хүтэлбэрилэгшэ **Гончаренко** Вера Александровнада, —түрүү прокатна үйлэдбэриин шэнэ технологи зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

3. «Азовсталь» заводой цехүүдэй начальнигуудта хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Боровков** Антон Никифоровичтэ, **Гончар** Владимир Васильевичта, тус заводой ахалагша калибровщик **Хлебников** Василий Павловичта, Сибирскэ металлургическа институдай научна сотрудник **Куницын** Николай Михайловичта, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Кузнецкэ металлургическа комбинадай цехын начальник **Волков** Николай Васильевичта, инженер **Тихонов** Евгений Павловичта,—прокатна валигуудай нигта шэлдэпние дээшэлүүлхэ арга зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

4. Түмэр замай транспортын научно-шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институдай научна сотрудник **Буше** Николай Александровичта, ахалагша научна сотрудник **Нарских** Иван Ивановичта, тус институдай инженер **Абрамов** Павел Георгиевичто, транспортна машина бүтээлгын Харьковска заводой цехүүдэй начальнигууд **Булгаков** Федор Семеновичто, **Огляховский** Николай Николаевичта, үнгэтэ металлнуудые үйлэдбэрилгын Гүрэнэй научно-шэнжэлэлгын ба прокатна институдай ахалагша научна сотрудник **Шпагин** Алексей Ивановичта, —антифрикционно шэнэ сплав зохёоһоной түлөө.

5. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ ферросплавуудай Запорожско заводой главна инженер **Волков** Василий Федоровичто, цехын начальник **Заваде** Федор Андреевичтэ, обер-мастер **Семенц** Михаил Семеновичто, тус заводой бригадир **Краснокутский** Никита Афанасьевичта, хара металлургиин Министерствын Главспецсталиин начальнигай орлогшо **Алексеев** Евгений Михайловичта,—сэбэр марганец абаха шэнэ технологи зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

6. Инженернүүд **Волков** Сергей Сергеевичтэ, **Садовский** Владимир Евгеньевичтэ,—буладые гэрэлтэмэ сэбэрээр шэрээжэ абаха метод зохёоһоной түлөө.

7. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, институдай директорые научна талаар орлогшо **Гуськов** Василий Михайловичта, институдай ахалагша научна сотрудник **Васильев** Константин Алексеевичтэ, цехын начальник **Гарбарчук** Георгий Ивановичта, инженер **Железнов** Александр Иосифовичто, халаапай начальнигууд **Кузнецов** Григорий Тихоновичтэ, **Ткачев** Виталий Михайловичта,—тон сэбэр металл үйлэдбэрилгэ эмхидхэһэнэй ба технологи зохёоһоной түлөө.

8. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Денисов** Василий Петровичто, инженернүүд **Гуляницкий** Борис Степановичта, **Кржижановский** Юрий Францевичта, **Хажинская** Блюма Иосифовнада, ахалагша научна сотрудник **Стрелец** Хаим Липовичто, — металл үйлэдбэрилгын шэнэ технологи зохёоһоной түлөө.

9. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Дубровский** Иван Васильевичта, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Новотрубна заводой главна инженер, заводой директор **Осадчий** Яков Павловичта, отделэй начальник **Данилов** Федор Александровичта, цехын начальнигай орлогшо **Звягинцев** Анатолий Михайловичта, отделэй начальнигай орлогшо **Ткаченко** Владимир Андреевичтэ, тус заводой цехын начальник **Шайкевич** Соломон Абошойлевичто,—жэбэрдэггүй буладаар трубануудые үйлэдбэрилгые зохёоһоной түлөө.

10. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Иевлев** Иван Степановичта, профессор **Федотьев** Николай Павловичта, инженернүүд **Киреенко** Федор Трифоновичтэ, **Терпогосов** Владимир Вагановичто, **Дарьяльский** Владимир Алексеевичтэ, — —металл абалгын шэнэ методые зохёоһоной ба промышленностьда нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

11. Синарска трубна заводой директор **Корепанов** Семен Павловичта, цехын начальник **Свешников** Григорий Наумовичта, ахалагша инженер **Сосновских** Яков Анатольевичто, бригадирнууд **Панжин** Тимофей Федоровичто, **Ванников** Петр Егоровичто, **Полуяхтов** Федор Александровичта, мастернууд **Герасимов** Владимир Фроловичто, **Коптелов** Григорий Семеновичто, **Яровой** Иван Федоровичто, заводской комитедэй түрүүлэгшэ **Колупаев** Николай Максимовичта, тус заводой трубоволочильна станай кольцевойнууд **Пикулин** Василий Матвеевичтэ, **Фурманчук** Михаил Никитовичтэ, — хүдэлмэрийн стахановска түрүү дүй дүршэлые согсолһоной ба трубна үйлэдбэридэ дэлгэрүүлһэнэй түлөө.

12. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, техническэ наукануудай доктор **Лилеев** Иван Сергеевичтэ, горно инженер **Степанов** Игорь Семеновичто, научна сотрудникууд **Баркова** Фаина Федоровнада, **Беляев** Алексей Александровичта, **Евтеева** Ольга Гавриловнада, **Маслова** Елена Ивановнада, **Урываева** Галина Дмитриевнада, отделэй начальник **Кутолин** Алексей Ивановичта, ахалагша инженер **Тарасова** Евдокия Кузьминичнада, лабораториие даагшада **Логвиненко** Александр Титовичтэ,—металл абалгын шэнэ метод зохёоһоной түлөө.

13. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ ферросплавуудай Зестафонско заводой отделэй начальник **Лордкипанидзе** Ираклий Семеновичто, лабораториин начальник **Чикашуа** Давид Семеновичто, цехын начальник **Шатиришвили** Георгий Афанасьевичта, заводой директор **Кекелидзе** Иван Григорьевичто, тус заводой инженернүүд **Меладзе** Владимир Александровичта, **Маглакелидзе** Лаврентий Софроновичто,—маргенцова сплавуудые хайлуулгын шэнэ технологи зохёоһоной ба нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

14. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, профессор **Мурач** Николай Никифоровичтэ, техническэ наукануудай кандидат **Костин** Владимир Николаевичта, заводой шэнжэлэлгын отделэй начальник **Котельникова** Лидия Александровнада, инженернүүд **Мишнев** Иван Федоровичто, **Подчайнов** Сергей Федоровичто, **Разницын** Алексей Федоровичто, **Романов** Иван Архиповичта, СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент **Чижиков** Давид Михайловичта,—дээдэ маркын олово абалгын эсэгэ оронрой технологи байгуулһанай түлөө.

15. Инженернүүд **Петровичев** Василий Васильевичта, **Титенков** Филипп Георгиевичто, **Дунаев** Григорий Александровичта, **Гайдин** Александр Степановичта, **Руссков** Петр Ивановичта, **Масютин** Петр Алексеевичтэ, **Беозин** Вольдемар Петровичто, **Хмарнов** Василий Федоровичто, **Ардашников** Лев Григорьевичто, — металл үйлэдбэрилгын промышленностьда… пеэшэнгүүдые тооһон болоһон шулуун нүүрһээр түлихэ арга нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

16. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Пляцкий** Владимир Михайловичта, научна шэнжэлэлгын институдай научна сотрудникууд **Кеввен** Константин Георгиевичто, инженернүүд **Коптев** Гавриил Иосифовичто, **Дынман** Вячеслав Николаевичтэ, **Москалев** Алексей Ивановичта, **Рогов** Виктор Георгиевичто, —үнгэтэ сплавуудые шудхалгын процессые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

17. Красно-Уральска булад хайлуулгын заводой обогатительна фабрикын флотаторнууд **Рыбакова** Таисья Андреевнада, **Широнов** Александр Георгиевичто, мастер **Ярусов** Алексей Антоновичто, заводой директор **Елисеев** Иван Семеновичто, главна инженер **Горский** Николай Сергеевичтэ, металлургическа үйлэдбэриин начальник **Винов** Иван Петровичто, тус заводой обогатительна фабрикын начальник **Ларионов** Леонид Александровичта, отражательна переделэй отделениин начальник **Постников** Федор Петровичто, «Уралмеханобр» гэжэ институдай ахалагша научна сотрудник **Кислянов** Леонид Дмитриевичтэ, — хүдэлмэриие хурдадхаха методүүдые хангаха флотацинно машинанууд ба отражательна пеэшэнгүүдэй хүдэлмэриин арганууды үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

18. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, институдай директор **Стригин** Иван Алексеевичтэ, ахалагша научна сотрудник **Ягудин** Рашид Закировичто инженернүүд **Акиншин** Иван Карповичта, **Десятников** Дмитрий Терентьевичтэ, **Матвеенко** Николай Владимировичта, **Шайденко** Александр Яковлевичта,—металл үйлэдбэрилгын технологическа процессые нарижуулан һайжаруулһанай түлөө.

19. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, хара металлургиин Министерствын трубна промышленностиин Главна управлениин начальник **Тихонов** Николай Александровичта, Никопольско Южно-трубна заводой директор **Трубченко** Павел Абрамовичта, ахалагша мастер **Куценко** Иван Степановичта, тус заводой цехын начальник **Соболев** Владимир Петровичто, научно-шэнжэлэлгын трубна институдай отделэй хүтэлбэрилэгшэ **Фомичев** Игнат Антоновичто, — ехэ диаметртэй зад, зүйдэлгүй трубануудые үйлэдбэрилгые зохёоһоной ба ашаглалгада оруулһанай түлөө.

20. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэтэ лабораторинуудые даагшадта, химическэ науканудай доктор **Тронев** Виктор Григорьевичто, химическэ науканудай доктор **Рубинштейн** Абрам Михайловичта, инженер **Чулков** Виталий Николаевичта, заводой директор **Амарин** Андроник Погосовичто, инженернүүд **Амозов** Лев Александровичта, **Горбунов** Самуил Наумовичта, **Шармазанашвили** Уарсаб Харитоновичто, — металлнуудые хоёрдохёо абаха шэнэ технологи зохёоһоной ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

21. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, металлнуудые автогенээр үйлэдбэрилхэ Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай директор **Шашков** Андрей Николаевичта, лабораториин начальник **Гузов** Самсон Геновичто, ахалагша научна сотрудник **Спектор** Ойзер Шмулевичтэ, тус институдай ахалагша инженер **Казанский** Андрей Николаевичта, «Красный Октябрь» заводой автогенэ зүһэлгын мастер **Жорин** Алексей Аристарховичта, Наумовай нэрэмжэтэ Московско техническэ дээдэ училищиин доцент **Евсеев** Георгий Борисовичта, — ехэ хромтой ба хромникелевэ буладуудые, шэрэм ба үнгэтэ металлнуудые кислородно-флюсово аргаар зүһэлгые зохёоһоной түлөө.

г. Ашагта малтамалнуудые бэдэрэлгэ ба малтан абалга

150.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, биолог **Алиев** Гэбурбанда, үрэмдэлгын мастернууд **Абасов** Курбан Абас Кули Оглыда, **Каверочкин** Михаил Павловичта, инженернүүд **Бабаев** Насрулла Хан Баба Оглыда, **Камладзе** Александр Артемьевичто, **Гробштейн** Соломон Романовичта, **Межлумов** Леон Арсеньевичтэ, **Мелик-Пашаев** Врам Самсоновичта, **Ногаев** Виктор Антоновичто, **Оруджев** Сабиг Атаевичта, **Саанов** Николай Вартановичтэ, **Сафаров** Юсуф Али Гули Оглыда, **Тер-Аваков** Гурген Моисеевичто, **Якубов** Ахад Алекпер Оглыда, — далайда нефтиин байдаг газар оложо, ашаглалгада оруулһанай түлөө.

2. Геолог **Машко** Евгений Пантелеймоновичто, горно инженер **Кечек** Георгий Амбарцумовичта, инженер-геолог **Евангулов** Борис Багдасаровичта, техник разведчик **Овчинников** Дмитрий Ивановичта, горно инженер **Чемоданов** Николай Ильичтэ —ашагта малтамалнуудай байдаг газарые бэдэржэ олоһоной түлөө.

3. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Токмачев** Борис Романовичта, геологууд **Бенкович** Владимир Антоновичто, **Германюк** Михаил Михайловичта, инженернүүд-геофизигууд **Глотов** Олег Константиновичта, **Федоров** Виктор Петровичто, —газай байдаг газар олоһоной түлөө.

100.000 мянган түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. «Ростовуголь» комбинадай начальник **Ивонин** Иван Павловичта, «Несветайантрацит» трестын эрхилэгшэ **Стадниченко** Николай Васильевичта, главна инженер **Прилепский** Кирилл Никитовичтэ, тус трестын главна механик **Вегера** Алексей Ильичтэ, шулуу нүүрһэнэй промышленностиин Министрын орлогшо **Поченковун** Ондкрат Ивановичта, шулуу нүүрһэнэй Министерствын промышленностиин техническэ управлениин начальник **Красниковский** Георгий Владимировичта, эксплуатациин отделэй начальник **Каган** Фрид Яковлевичта, тус Министерствын управлениин начальнигай орлогшо **Толстянов** Григорий Наумовичта, «Ростовуголь» комбинадай үйлэдбэриин отделэй начальник **Москаленко** Михаил Алексеевичтэ, ВКП(б)-гэй Новошахтинска городской комитедэй секретарь **Морозов** Иван Васильевичта, — «Ростовуголь» комбинадай «Несветайантрацит» трестын шахтануудта шулуун нүүрһэ малталгын методүүдые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай ба лавануудай доторхи хүдэлмэриие сутхадэ дотор нэгэ циклэй графигаар ябуулгые эмхидхэһэнэй түлөө.

2. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Кавун** Всеволод Ивановичтэ, геологууд **Чайкин** Семен Ивановичта, **Батишев-Тарасов** Степан Дмитриевичтэ, **Момджи** Георгий Сергеевичтэ, **Попов** Геннадий Дмитриевичтэ, геофизик **Строителева** Антонина Васильевнада, — ашагта малтамалай байдаг газарые бэдэрэн элирүүлһэнэй түлөө.

3. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, Донецкэ шулуун нүүрһэнэй научна шэнжэлэлгын институдай бюрогой начальник **Самойлович** Полина Яковлевнада, лабораториин начальник **Лифшиц** Мария Марковнада, ахалагша научна сотрудникууд **Зайцева** Екатерина Ивановнада, **Двужильна** Нина Михайловнада, тус институдай директор **Бобров** Иван Владимировичта, «Артемуглеразведка» трестын главна инженер **Ершов** Василий Захаровичта, «Ворошиловградуглеразведка» трестын главна инженер **Попов** Виктор Семеновичто, — Донецкэ бассейнын геолого-углехимическэ картэ зохёоһоной түлөө.

4. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Терентьев** Петр Ивановичта, инженернүүд-геологууд **Березовский** Сергей Никоноровичто, **Кадров** Владимир Ивановичта, **Кудряшов** Николай Яковлевичта, **Рожков** Иван Сергеевичтэ, горно инженер **Витковский** Иван Семеновичто, — ашагта малтамалай байдаг газарые шэнжэлэн бэдэржэ олоһоной түлөө.

50.000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые

1. «Ростовуголь» комбинадай шахтануудай начальнигууд **Белевцев** Тихон Николаевичтэ, **Карасик** Лев Юзефовичтэ, шахтануудай главна инженернүүд **Агапов** Павел Артемовичто, **Мамонов** Василий Васильевичта, участогуудай начальнигууд **Уваров** Иван Васильевичта, **Курусь** Василий Никитовичтэ, **Кузнецов** Егор Севостьяновичта, үрэмдэлгын машинын машинист **Духанин** Ефим Ивановичта, үрэмдэлгэ-ашаалгын машинын машинист **Брежнев** Михаил Никитовичтэ, навалоотбойщик **Клепалко** Василий Дмитриевичтэ, шахтануудта ВКП(б)-гэй ЦК-һээ байдаг парторгнууд **Демченко** Иван Васильевичта, **Свеколкин** Виктор Евграфовичта, — шулуу нүүрһэ малталгын методүүдые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай ба лавануудтахи хүдэлмэриинүүдые сутхэ дотор нэгэ циклэй графигаар ябуулгые эмхидхэһэнэй түлөө.

2. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ **Денисевич** Владимир Владимировичта, инженернүүд **Бабенко** Константин Кондратьевичта, **Алифан** Иван Никитичтэ, **Годин** Юрий Николаевичта, **Везиров** Сулейман Азад Оглыда, **Данов** Александр Васильевичта, **Дадашев** Шейхали Алекперовичтэ, **Эсенов** Мамедтэ, — нефтиин байдаг газарые шэнээр оложо, ашаглалгада оруулһанай түлөө.

3. «Кривбассруда» трестын «Новая» гэжэ шахтын үрэмдэгшэ **Зиньков** Антон Фроловичто, — руда болбосоруулгын үндэр бүтээсэтэ арга нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

4. Хүдэлмэрийн хүтэлбэрилэгшэ, инженер-геолог **Каландадзе** Антифор Дмитриевичтэ, геологууд **Маргалитадзе** Аполлон Владимировичта, **Назаров** Юрий Исааковичта, **Габуния** Евтихий Багратовичта, **Чхиквишвили** Зебеда Ираклиевичта, Грузинска геологическа управлениин сотрудник **Читая** Трофим Левоновичто, горно инженернүүд **Вартанян** Константин Тиграновичта, **Нереселидзе** Константин Георгиевичто,—ашагта малтамалай байдаг газарые шэнжэлэн олоһоной түлөө.

(Үргэлжэлэлынь удаадахи номерто).

Эхэ орондоо модо ехээр үгэе!

Хандагатайнхидай амжалта

Тус леспромхозой дирекци оператнвна хэмжээ абаһанайнгаа ашаар, модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ графигаа үдэр бүри дүүргэжэ эхилээ. Эндэхи участок бүхэндэ социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрэнхэй.

Модошод хадаа барилгын модо Эхэ орондоо элбэг ехээр үгэхэ гэһэн эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

—Манай леспромхозой модошод модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ түсэбөө 1951 оной мартын 20-до сүм дүүргэхэ, сезоной дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 30.000 кубометр модо бэлэдхэхэ, 25.000 кубометр модо шэрэхэ уялга нүхэр И. В. Сталинда бэшэһэн бэшэг соогоо абанхай. Энэнээ амжалтатайгаар дүүргэхэ гэзшэ бидэнэрэй нэрэ хүндын хэрэг мүн,—гэжэ леспромхозой модошод барандаа мэдэрнэ.

Хандагатайнхидай уялгаяа заатагүй дүүргэхэ байһаниинь стахановска һарын түрүүшын 10 үдэрэй дүнгүүд дээрэһээ элеэр харагдана. Үдэр бүри 1050 кубометр модо бэлэдхэхэ гэһэн графигаа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

«Верхняя Ара-Корка» гэжэ участогай модошод мүрысөөндэ түрүүлээд, дирекциингээ ба рабочкомой дамжуулгын Улаан тугые бүхөөр барижа ябана.

—Манай модошод хүдэлмэринн гөө темпые үдэр бүри улам шангадхажа, модо бэлэдхэхэ графигаа 120 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ. Стахановецүүдаймнай тоо улам олошорно,—гэжэ тус участогай начальник нүхэр Мункуев хөөрэнэ.

Комсомолка Мария Янезичын хүтэлбэрилдэг халаанайхид поточно метод хэрэглэн, леспромхоз соогоо алдар сууда гаранхай. Энэ залуу мастерай хүтэлбэри доро 200 шахуу модошод хүдэлмэрилдэг. Нүхэр Яневич хүсэтэ тракторнуудаа модо таллуулха хоёр халаанда табижа, электрохюрөө, лебёдко болон бусад механизмуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглан, ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлжэ шадаа. Тиин, үдэр соо 400 кубометр модо бэлэдхэхээр тогтоогдоһон графигаа 160—170 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Тракторист нүхэр Андриевский Иван Котовой үүсхэлые халуунаар дэмжээд, «КТ—12» маркын трактораа капитальна заһабарида оруулангүй, 6000 мото-час соо хүдэлмэрилүүлжэ, 17000 кубометр модо таллуулха гэһэн харюусалгатай уялга абанхай. Электрохюрөөгэй моторист Николай Доржиев эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилнэ, халаан соо 17 кубометрын орондо, 30 кубометр модо хюрөөдэдэг болоо.

Леспромхозой дирекци модо шэрэлгэдэ шухала анхарал хандуулна. Узкоколейнэ түмэр замай машинистнууд стахановска һара соо түрүү һуури эзэлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Эдэнэр үдэр соо 1440 кубометр модо шэрэхэ графигаа 135 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Үдэр соо 2000 кубометртэ хүргэхэ зорилго урдаа табяад, хүдэлмэрилжэ оронхой.

Паровозой машинистнууд нүхэд Популов, Ташлыков гэгшэд «ГР—136» паровозуудаа шадабаритайгаар жолоодон, 8 час бүридэ 116 кубометр модо шэрэхын орондо, 250 кубометр модо шэрэжэ, стахановска ажалай үльгэр жэшээнүүдые харуулна.

Хандагатайн леспромхозой модошод стахановска һарые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн, коммунизмын асари ехэ барилгануудта эрхим шанартай модо элбэг ехээр үгэжэ байна.

Б. Дашиев,
манай тусхай корр.

Графигтаа ороногүй

Сүүдхэ соо 1260 кубометр модо бэлэдхэхэ, 1380 кубометр модо шэрэжэ, хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ даалгабаряа Сэлэнгын леспромхоз ходо дүүргэнэгүй. Тус леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд стахановска һара соо хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхэбди гэжэ хэдэн дахин үгээ үгэбэшье, тэрэнээ бэелүүлнэгүй, хуушан хэбээрээ ажалладаг, хожомдодог зандаа.

Иимэ байдалда тус леспромхоз юун дээрэһээ орооб гэхэдэ, эндэ механизмын хүсэн тон багаар ашаглагдана. Мүнөө «КТ-12» гэжэ 4 тракторайнь арайл гэжэ нэгэниинь модо таллуулгада ашаглагдана, 14 автомашинын 6—7-ниинь модо шэрэлгэдэ ябана.

Механизмуудаа дүүрэн ашаглахын тула леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд автогаражынгаа хүдэлмэрине һайжаруулха ёһотой байгаа. Теэд, энээн тухай һаналаа зааханааршье табинагүй. Гаражда хүдэлмэрилдэг хоёр хүнүүдынь автомашина болон тракторнуудай техникые хүсэд һайнаар мэдэхэгүй байха юм. Эгээл иимэһээ автомашинануудынь саг болзор соогоо заһабарилагданагүй, заһабарилагдаа болоошонь хэдыхэн үдэр болоод лэ дахин эбдэршэдэг байна.

Механизмуудаа хэзээ гүйсэдөөр ашагладаг болохобта гэһэн асуудал Сэлэнгын леспромхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ табигдана.

Н. Рыбалко.

КЯХТЫН АЙМАГТА

ЭРХИМ АНГУУШАНАЙ АМЖАЛТА

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной «Большевик» колхозой гэшүүн Николай Григорьевич Ловликанцев эрхим ангуушан гэжэ аймаг соогоо алдаршанхай. 1950—1951 онуудай намар-үбэлэй агнуурнин сезон соо нүхэр Ловликанцев тон һайн амжалта туйлаа. Энэ сезон соо нүхэр Ловликанцев 400 түхэригэй ангай арһа тушааха уялга абаһан аад, энэ уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэжэ, гүрэндөө 1260 түхэригэй ангай арһа тушааба.

Сезонойнгоо даалгабарине 3 дахин дүүргэһэнэй түлөө Бүхэсоюзна конкурсда хабаадалсаха нэрэзэргэ олобо.

УНШАГШАДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

Кяхтын республиканска культурно-гэгээрэлэй һургуулида Сталинска шангай лауреат Аркадий Первенцевэй «Нэрэ хүндэ залууһаа» гэжэ романаар уншагшадай конференци болобо. Энэ конференцидэ тус һургуулиин 50 гаран студентнэр хабаадалсаа.

Студентнэр Аркадий Ковалёв, Николай Борисов, Людмила Потехина гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, тус романай идейнэ үндэр удхатайе тэмдэглэбэ.

УНШАЛГЫН БАЙШАНДА

Кяхтын аймагай Усть-Кяхтын сомоной дэргэдэхи уншалгын байшанда ажалай үдэрэй һүүлээр хүн зон олоороо сугларжа, газетэ, журнал ба элдэб һонин номуудые уншадаг, шатар, даам ба домино наададаг байна. Эндэ үдэр бүри кино гарадаг. Ингэжэ эдэнэр сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ.

СТУДЕНТНЭРЭЙ ВЕЧЕР

Кяхта городой педагогическа училищида суббото бүхэндэ студентнэрэй вечер үнгэргэгдэнэ. Тус училищиин багшанар, студентнэрэй дунда элдэб темэнүүдээр элидхэлнүүдые хэнэ. Һүүлээрнь училищиин уранһайханай самодеятельностиин коллективэйхид концерт харуулдаг байна.

ТҮРҮҮ ХОНИШОН

Больше-Лугска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Дулгаржап Доржиева хониной-товарна фермэдэ ажаллаһаар арба гаран жэл болоо.

Нүхэр Доржиева жэл бүри даалгабарита малнуудаа тобир тарганаар үбэлжүүлдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ 420 эхэ хонидһоо 470 хурьга абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байна. Хонидойнгоо байрые һайнаар түхеэржэ, тэрээнээ хододоо сэбэрлэжэ байдаг. Мүн орооной кампание тэрэ һайнаар үнгэргөө.

Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй даб дээрэхи зүблөөн

ПАРИЖ, мартын 15. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советэй зүблэхэ зүйл бэлэдхэхын тула зарлагдаһан, дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөн мүнөөдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Заседани дээрэ американска түлөөлэгшэ Джессеп түрүүлэгшээр һууба.

Үсэгэлдэрэй заседани дээрэ СССР-эй делегаци зүблэхэ зүйлэй советскэ проектын хоёрдохи пунктые шэнээр найруулан оруулһан байгаа. Энэ пунктын анханай найруулгань «Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхоохо тухай, Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ тухай ба энээнтэй зохилдуулан, эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиһаа гаргаха тухай» гэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Зүблөөнэй үедэ гурбан державануудай делегацинууд Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ ба эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиһаа гаргаха тухай энэ пункт соо хэлэгдэһэн зүйлнүүдые буруушааһан байна. Зүблөөндэ хабаадагша бүхы делегацинуудай нэгэн һанал туйлахые эрмэлзэн, СССР-эй делегаци дурсагдаһан зүйлнүүдые дурадхалнуудайнгаа хоёрдохи пунктын текстһээ гаргахаар бэлэн байһанаа мэдүүлээ.

Шэнээр найруулагдахадаа энэ пункт: «Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхоохо тухай ба Германитай эбэй договор баталха тухай» гэжэ хэлэнэ.

Советскэ дурадхалнуудай хоёрдохи пункт шэнээр найруулагдаад байхадаа, баруунай гурбан державануудай делегацинуудай дурадхалнуудай гурбадахи пункттай удхаараа таарана гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ Громыко үсэгэлдэрэй заседани дээрэ тэмдэглэбэ.

Франциин түлөөлэгшэ Пароди шэнээр найруулагдаһан энэ пунктые баруунай гурбан державануудай дурадхалнуудай гурбадахи пунктын текстэй сасуудхажа үзэхэ зуураа, элэ хоёр найруулгын хоорондохи илгаае тэмдэглэхэ гэжэ али болохоор оролдобо. Ямар илгаатай байнаб гэхэдэ, советскэ дурадхал хадаа Германитай эбэй договор баталха тухай хэлэнэ, тиин баруунай державануудай дурадхалнуудай гурбадахи пунктнь эбэй договор бэлэдхэхэ тухай хэлэнэ гэжэ тэрэ зааба.

Британска түлөөлэгшэ Дэвис Пародиин хэлэһэн үгэнүүдые зүбшөөнэб гэжэ мэдүүлээ.

Үсэгэлдэр, мүн мүнөөдэр баруунай гурбан державануудай түлөөлэгшэд советскэ дурадхалнуудай шэнээр найруулагдаһан хоёрдохи пунктда яажа хандаһанаа тодорхойгоор хэлээгүй гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ Громыко хэлэбэ.

Советскэ Союзай политикань Европодохи айн сошордолгын шалтагааниинь болоһон хэбэртэйгээр Пародиин хэһэн хардалгые СССР-эй түлөөлэгшэ элирүүлээ.

— Дайнһаа арадуудай айн сошордохо мэдэрэлынь Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политикаар бэшэ, харин СССР-тэ болон арадай демократиин оронуудта эсэргүү агрессивнэ блогуудые бэлэдхэжэ байгаа баруунай гүрэнүүдэй политикаар үүдхэгдээ,—гэжэ Громыко хэлэбэ.

Германска асуудалые бусад проблемэнүүдһээ таһархайгаар зүбшэн хэлсэхые советскэ делегациин оролдожо байһан хэбэртэйгээр харуулха гэһэн британска делегат Дэвисэй һэдэлгэнүүдэй огто үндэһэгүй байһанине СССР-эй түлөөлэгшэ харуулба.

Французска арад эб найрамдалай Пакт баталхые эринэ

ПАРИЖ, мартын 15. (ТАСС). Эб найрамдалай Пакт баталхые эрижэ, эб найрамдалай тала баригшадай суглаанууд дээрэ абтаһан резолюцинуудые дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ дамжуулан үгэхын тула, Франциин эб найрамдалай тала баригшадай нютагай комитедүүд өөһэдынгөө делегадуудые Париж эльгээжэ байна.

„Вашингтон руу эб найрамдалай тала баригшадай поход"

ВАШИНГТОН, мартын 15. (ТАСС). Эб найрамдалай түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхые уряалһан плакадуудые ба эб найрамдалай һүлдэ—сагаан гулабхаа барижа, эб найрамдалай тала баригшадай хэһэн походто хабаадагша 1500 гаран хүнүүд конгресстэ ошожо, конгрессэй гэшүүдтэй уулзахые оролдобо. Конгрессэй байшангые ба Сагаан байшангые тойрон бүһэлһэн полициин хүсэлэгдэһэн отрядууд походто хабаадагшадые угтаа. Походто хабаадагшадай түлөөлэгшэд хэблэлдэ толилхын тула листовко дамжуулан үгэбэ, дэлхэйн гурбадахи дайнай аюулта хохидолһоо ороноо абархые хүсэһэн олон миллион американска эсэгэ, эхэнүүдэй, американска залуушуулай дура хүсэл ба һанал бодолые мэдүүлнэ гэжэ тус листовко соонь хэлэгдэнэ.

Хүн түрэлтэнэй нүгөө хубида эсэргүү дайнда хабаадуулагдажа болохо аюул тушаа американска арадай анхарал хандуулха ябадал хадаа походой зорилгонь гээшэ гэжэ листовко соонь хэлэгдэнэ.

Эб найрамдалай түлөө походто хабаадагша 2200 хүн Вашингтондо ерээ гэжэ мэдээсэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа респу[...] Арадай армиин [...] командованиин мэдэ[...]

ПХЕНЬЯН, мартын 16. (ТА[...]). Арадай армиин частьнууд Х[...] һайндуратанай частьнуудта[...] тадаа ябажа, бүхы фронтнуу[...]рэ дайсанда эсэргүү байлд[...]дые хэжэ байна гэжэ Коре[...] арадай-демократическа рес[...]кын Арадай армиин Главна[...] довани мартын 16-да мэдээ[...]

Сеульска шэглэлдэ, Сеулай[...]но ба зүүн-хойно байлдаану[...]ложо байна.

Арадай армиин зенитнэ[...]нууд Пхеньян дээгүүр ни[...] дайсанай хоёр самолёдые бу[...] унагаагаа.

Хитадай Улаан Хэрээһэ[...] обществын хандал[...]

ПЕКИН, мартын 15. (ТА[...]). Синьхуа агентствын мэдээс[...] ёһоор, мартын 13-да Хи[...] Улаан Хэрээһэнэй обществы[...]зидент Ли Дэ-чуань Коре[...] агрессивнэ дайнда Холбоото[...]дуудай зүгһөө хорото бодос[...] хэрэглэхэ ябадалыень болк[...] тулада эрид хэмжээнүүдые [...] гэһэн уряалтайгаар бүхы ор[...]дай Улаан Хэрээһэнэй общ[...]нуудай гэшүүдтэ хандаба.

«Кореядэ хэдэн удаа дин[...]нэйнгээ һүүлээр американска[...] лимтарагшад корейскэ фрон[...]рэ хорото бодосуудые хэрэг[...] уласхоорондын эрхын нор[...]дые эбдээ» гэжэ хандалга [...] хэлэгдэнэ.

Хитадай Улаан Хэрээһэнэй[...] ществын үмэнэһөө амери[...] засагаархидта эрид протест[...] дүүлнэб, Кореядэхи агрес[...] дайнда хорото бодосуудые [...] канска империалистнуудай [...] лэхэ ябадал болюулха хэ[...]нүүдые абахыень дэлхэйн 68 [...]нуудай Улаан Хэрээһэнэй об[...]вонуудай 100 миллион гэш[...] уряалнаб.

Оронине зэбсэглэлгэдэ эс[...] бүхы талын эбэй договор[...] түлөө гар табилга

ШАНХАЙ, мартын 15. (ТА[...]). Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, [...]иине зэбсэглэлгэдэ эсэргүү, [...] талын эбэй договор баталх[...]лөө гар табилгын үргэн ка[...] Японидо дэлгэрээ.

Ренго Цусин агентствын [...]жуулһанай ёһоор, Айци пре[...]рада байгуулагдаһан «Бүх[...]лын эбэй договорой түлөө па[...]тическа хүдэлөөнэй Совет» [...] зэбсэглэлгэдэ эсэргүү, бүхы [...] эбэй договорой түлөө 61 мян[...]ран хүн энэ префектурада [...] табяа гэжэ мартын 7-до мэ[...]бэ.

Ороной демократическа ор[...]зацинууд гар табилгада эд[...]тэйгээр хабаадажа байна. [...]кайдо дээрэхи нэгэн шахты[...] хүдэлмэришэд Киотодохи ун[...]ситедэй 890 студентнүүд ба [...]шанар, Токиогой 500 хүдэл[...]шэд гэхэ мэтээр гараа табиб[...]

ПАРИЖСКА КОММУНЫН 80 ЖЭЛЭЙ ОЙ

Парижын пролетариат 1871 оной мартын 18-да буржуазиин засагые унагаагаад, Парижска Коммуна байгуулаа һэн. Нүхэр Сталинай хэлэһэн ёһоор, Парижска Коммуна болбол «...түүхые капитализмда эсэргүүгээр шэглүүлэн хубилгаха гэһэн пролетариадай түрүүшын, алдарта, героическа, зүгөөр амжалтагүй һэдэлгэ байгаа». (И. В. Сталин, Зохёолнууд, том 10, нюур 239).

Засаг түрын шэнэ органуудай хүтэлбэрилхы тушаалнуудта дэбжүүлэгдэһэн парижска пролетаринар болбол Парижын ниитэ ажалшадые толгойлон, өөһэдынгөө хойноһоо тэдэнэрые дахуулжа шадаа һэн. Парижска пролетаринар хадаа хэды дүй дүршэлгүй байбашье, орёо бэрхэ гүрэнэй машиные өөһэдөө толгойлон хүтэлбэрилжэ шадаха байһанаа харуулаа һэн.

Парижска Коммуна болбол хүшэр хүндэ оршон байдалда богонихон саг соо байха зуураа, социально-экономическа талаар хэдэн олон хэмжээ-ябуулгануудые хэһэн байна. Коммуна хадаа сэрэгэй албанда рекрутска ёһоор татажа абадаг ябадалые болюулжа, арад ниитые зэбсэглэһэн байна. Парижска Коммуна болбол буржуазна сүүдүүдые хаажа, чиновнигуудай ямбархуу эрхэтэй байдалые усадхаа һэн. Коммуна хадаа тушаалта бүхы нюурнуудта ба Коммунынгаа бүхы гэшүүдтэ мэргэжэлтэй хүдэлмэришэнэй абадаг дунда зэргын салинһаа ехэбэшэ хэмжээнэй салин тогтооһон юм. Ленинэй хэлэһэнэй ёһоор, бодото демократическа, пролетарска правительствын маяг шэнжэтэй байһанаа энэ тогтоолоороо харуулһан байна.

Парижска Коммуна хадаа тушаалта бүхы нюурнуудай һунгагдадаг, арад зонойнгоо үмэнэ тоосодог байха ябадал бэелүүлээ һэн. Хэрбээ тушаалта нюурнуудай хэн нэгэниинь һунгагшадай этигэл найдабарине харюулжа шадаагүй һаа, һунгагшад тэдэнэрые хэзээдэшье тушаалһаань сүлөөлжэ, ондоо хүнүүдээр һэлгэхэ эрхэтэй байгаа.

Коммуна болбол церковине гүрэнһөө, һургуулинуудые церковьһээ амяарлахые соносхоһон, шажан шүтэлгэдэ гүрэнэй зүгһөө хэгдэдэг гаргашануудые болюулһан, церковьнүүдэй ямбата байдалые усадхаһан ба церковьнүүдэй зөөри хогшолые национализировалһэн байха юм. Бурхан шажанда алба хэгшэд һургуулинуудһаа амяарлагдаһан, арадай һургуулинуудта һуралсаха ябадал бүгэдэниитын ба түлбэригүй гэжэ соносхогдоһон байна. Эдэ хэмжээябуулгануудаараа Коммуна болбол «банзалта жандармануудта шанга сохилто хэһэн байна». (В. И. Ленин).

Коммуна хадаа фабрикануудые, заводуудые болон мастерскойнуудые хүдэлмэришэдэй кооперативна товариществонуудта үгэхэ тухай хуули гаргаһан ба Парижын ажалшан зоной байдалые һайжаруулха тушаа хэдэн олон хэмжээнүүдые абаһан байгаа.

Коммуна болбол Версаль худар тэрьедэһэн баяшуулай гэрнүүдые конфисковалжа абаад, тэндэнь хүдэлмэришэдые оруулһан байха юм.

Парижска Коммунын хэһэн социально-экономическа хэмжээябуулгануудые В. И. Ленин үндэрөөр сэгнээ һэн. «Тэрэ хадаа имагта социальна талаараа ехэ юумэ хэжэ үрдеэгүй байна, гэбэшье бага зэргэ хэһэн энэ юумэнь тэрэнэй арадай хүдэлмэришэнэй правительствын шэнжэтэй байһыень хүсэд тодоор харуулна» гэжэ Ленин бэшээ һэн.

Революционно теорёор зэбсэглэгдэһэн революционно пролетарска партигүй һаа, пролетарска революци иладаггүй гэжэ түүхэ һургана. Парижска Коммунын хүтэлбэрине хоёр партинууд: бланкистнууд ба прудонистнууд өөһэд хоорондоо хубаажа байһан байна, тиин «Эдэнэй нэгэниинешье коммунистическэ парти гэжэ нэрлэгдэхэ аргагүй байна». (И. В. Сталин). Пролетариадай зорилгоёо гүйсэд һайнаар ойлгоогүй ба единэ революционно партигүй байһан дээрэһээнь лэ, түрүүшээр Национальна Гвардиин Центральна Комитет, һүүлээрнь Коммуна болбол хэдэ хэдэн ехэнүүд алдуунуудые гаргаһан юм. Национальна Гвардиин Центральна Комитет болбол Парижда буржуазин правительствые дараха талаар туйлаһан илалтануудаа эсэстэнь хүрэтэр хэрэглээгүй, Версаль тээшэ эрид шанга илалтата добтололго хээгүй һэн. Тьер энээниие һамбаашалжа, Парижһаа сэрэгүүдээ гаргаад, буржуази хадаа Коммунада эсэргүү зэбсэгтэ тэмсэл эмхидхэһэн юм.

Коммуна болбол хорото муухай контрреволюционернүүдтэ, саботажнигуудта болон хархис хэблэлнүүдтэ эсэргүү хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ябадалаа ехээр удаарууулһан ба контрреволюционернүүдтэ, Версалиин шпионуудта эсэргүү тэмсэл хэхэ органуудые байгуулжа шадаагүй байһан юм. Мүн центральна хүтэлбэридөө мэдэлтэй байха өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэжэ тэрэ шадаагүй һэн.

Парижын пролетаринар өөһэдынгөө дайсадые хюдахын орондо, тэдэндэ моральна талаар нүлөөлхые эрмэлзэжэ, хэтэрхы ехэ һайн һанал гаргаһан байгаа гэжэ Ленин бэшээ һэн.

Тэрэшэлэн «Социализм соносхохо ябадалые Коммунын илангаяа удааруулһаниинь гэмшэлтэй байна» гэжэ Ленин заадаг байгаа. Коммуна болбол французска буржуазин алтанай запасуудай ехэнхи хубиин хадагалагдажа байһан французска банкнуудта гараа хүрэхэеэ шидээгүй һэн. Энэ хадаа Коммунын гаргаһан ехэ политическэ алдуу байгаа.

«Гэбэшье, эдэ бүхы алдуунуудтай байһаншье һаа, Коммуна болбол пролетарска хүдэлөөнэй угаа ехэ үльгэр жэшээ болоно» гэжэ Ленин бэшэһэн байна.

Версальска алуургшад болбол Коммунын алдуунуудые ба һула газарые һамбаашалха зуураа, хүсэд зэбсэглэгдэһэн арми байгуулаад, 1871 оной майн 21-дэ Парижда сүмэрэн ороо һэн.

Парижска коммунарнууд хадаа Коммунынгаа агуу ехэ тугые долоон үдэр соо героическаар хамгаалһан байгаа.

Майн 28-да һүүлшын баррикадануд, тэрээнтэй хамта, түүхэдэхи эгээн түрүүшын арадай хүдэлмэришэнэй правительство — Парижска Коммуна унаа һэн. Тэрэнэй һүүлээр коммунарнуудые версалецууд хюдажа эхилээ һэн. 30 мянган коммунарнууд версалецуудаар алуулагдаһан, хэдэн мянган коммунарнууд каторгада, сүлэлгэдэ, түрмэдэ намнагдаһан байгаа.

Пролетарска гүрэнине байгуулхые һэдэһэн хүдэлмэришэн ангиһаа буржуазинар иигэжэ үһөөгөө абаа һэн.

Зүгөөр, Коммунын хэрэг мүнхэ, удхашанарынь угаа ехэ.

Парижска Коммуна хадаа бүхы дээрээ 72 үдэр соо байһан юм. Гэбэшье, Парижын революционно хүдэлмэришэнэй улаан шуһаараа дайлан олоһон дүй дүршэл уласхоорондын пролетариадай революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ угаа ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Маркс болбол Парижска Коммунын дүй дүршэлые теоретическэ талаарнь согсолхо зуураа, марксизмын эгээн шухалань бологшо — пролетариадай диктатура тухай һургаалай хүгжэлтэдэ ай[...] ехэ алхам урагшань хэһэн б[...] Парламентарна демократ[...] республика бэшэ, харин Пар[...] Коммунын түхэлтэй полит[...] организаци пролетариадай д[...] түрын политическэ формонь [...]һаа, зүйтэй байна гэһэн тоб[...] Маркс хэһэн байгаа. «Франц[...] гражданска дайн» гэһэн [...] соогоо Марксын хэһэн энэ то[...]лол тэрэнэй саашанхи зохё[...] соонь хүгжөөгдэнгүй, II Инт[...]ционалай «теоретигүүдээр» [...]дошоһон байгаа. Манай а[...] вождьнор Ленин ба Сталин [...] ородой хоёр революциин дүй[...]шэлэй һуури дээрэ, маркс[...] теориһоо эшэ үндэһэ абажа, [...]тариадай диктатурын полит[...] формо бологшо советскэ заса[...]һэн юм.

Бүхы оронуудай ажалша[...]рижска Коммунын 80-дахи [...]ойе эб найрамдалай ба де[...]тиин түлөө, реакцида ба да[...]рэгтэ эсэргүү тэмсэлэй оршо[...]далда тэмдэглэжэ байна.

Манай агуу ехэ Эхэ орон[...]һан социализмын орон эб на[...]далай ба демократиин түлө[...] сэлшэдэй түрүү зэргэдэ [...] Уласхоорондын пролетари[...] найрамдалай, демократиин [...]циализмын түлөө тэмсэлдэ [...] ехэ Советскэ Союзда бата [...] түшэглэнэ.

Харюусалгата реда[...]
Б. А. ОЧИР[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактор—23. заместителя редактора —7-85, отв секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4 52, сельскохозяйственного и промышленности 6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03554. Типография Управления полиграфической промышленности издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]